

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77

Str. Buzon L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TEL

Ejeli telefon (nyom)

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre 320
Félévre 170
Negyedévre 80
Egy hónapra 10

XI évfolyam * 109. szám

1928 május 18 Péntek

5688 Ijjar 23

Cenzúra: Suclu

Ramasetter
II. 8.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A két beteg békeapostol

Briand és Stresemann. Egy francia és egy német neve akik a sores különös rendelésből a korszak legjelentősebb külügyi ministerei lettek. A champagnei katonatemetőkben minden bizonynyal vannak fejtük, amelyek egymás közelében közelében húzódnak, egy-egy francia és egy-egy német katonai sírját jelölve meg. Ezek a katonasírok és ezek a fejtük egy elmúlt évtized történelmét szimbolizálják, a gyűlölet és a háborúság, mely a sírban mégis csak elpihen.

Briand és Stresemann nevei, így, szorosan egymás mellé rakva őket, már egy új évtized történelmét szimbolizálják és maguk az emberek dokumentumai, hogy az idők felvették a mesebeli óriás mértékű mértékű, hogy ebben haladjon ismeretlen rendeltetés felé.

Az egyik forradalmárként kezdte — és fejegette le, a másik a nyárspolgári egyszerű ember, de forradalmárja lett egy korszaknak, melynek gyökerei a német imperializmus sötét múltjából nyúlnak vissza. Mindketten kedélyes és szentimentálisra hajló lelkek és ez a nagy temperamentumbeli összehangoltság, annak, hogy Briand, a ven breton, a németléptű bulvárszok ivadéka és a tar koponyájú porosz Stresemann, a béke és kiengesztelődés jegyében világpolitikát éltek össze csinálni Thoiryban majd Locarnoiban.

Most mindkettőn beteg s talán van valami szimbolizmus is abban, hogy mindkettőn egy és ugyanazon betegségben szenvednek, mindkettőn egy genfi kórházba kerülnek, vagy itáltnak áldozatul. A kórokozó bacillusok mindkettőjükkel akkor támadták meg, amikor az európai emberiség legkegyetlenebb, legpusztítóbb miazmáinak elpusztítását terveztek ki a kedélyes beszélgetés és barátság bizalmas hangján.

Briand és Stresemann: két, ha nem is történelmi jelentőségű egyéniség, de fehérgömbű egy történelmi jelentőségű korszak emberai, akik épúgy a tömeghangulatok és a korszerű törekvések talajából nőttek ki, mint annakidején a haladás szíjleit. Történelmi jelentőségű kor emberek figurái ők, akik a legdiverzensebb és egymásnak legellentmondóbb eszmék kattanásának füstjéből bódultak el s talán nem is jöttek tudatára még annak, hogy eszelekedeteik: inkább a lapozgatás reflexzei, mint a valóság tökéletes érzékeléséből és értékeléséből származó gesztusok.

Ugy Briand, mint Stresemann egy alapjában véve bizonytalan, önmagát nem lelő, önmagát pusztító, de büszke ábrándokkal megtűzdelt időnek gyermeke, akik a gazdasági törvényszerűségek ábrúnsán keresztül az egyéni célkitűzés és álmódosítás orszolánját akarják keresztülmenni. Eletszerűt, kulturált, ideges emberek, akik államférfiai tevékenységükben inkább a művészet, mint a tulzó racionalizmus eszközeit alkalmazzák, de akiknek — a látszat szerint — ezideig sikerült az abszurdumot a szines látszatok társulába hurkolniok.

Briand és Stresemann békeapostolai kétségeleneül egy nagy és alszánt akarati történelmi állomása. De ha tárgyilagosan akarunk lenni, akkor meg kell állítatnunk, hogy műveik nem többek az egyéni akarat véges dokumentumainál, nem egyebek, mint egy átmeneti várbeli okmányai, amelyek abban a pillanatban kerülhettek a tűzbe, amelyek pillanatban a mai termelési rend kény-

Maniu kijelentette, hogy a kormánynak minden optimista nyilatkozata ellenére is rövidesen távoznia kell

(Bucuresti-Bukarest, május 17. Az Uj Kelet tud.) A kormány több tagja nyilatkozott az utóbbi napokban a gyulafehérvári népgyűlésről és a nemzeti parasztpárt politikájának szerintük várható eredményéről. Ezekkel a sokszor maliciózus nyilatkozatokkal kapcsolatban Maniu Gyula a következő kijelentéseket tette:

— Az, hogy egy miniszter mit nyilatkozik, az egyedül őrá tartozik. Mi azt mondjuk, hogy a kormánynak távoznia kell és ez be is fog következni. Mert csak nem tartanak olyan naivnak, hogy felté-

telezzék rólam, hogy a gyulafehérvári gyűlést egy hívtam össze, hogy ne tudtam volna, mit kell tennünk a kongresszus után. A nemzeti parasztpártnak megvan a maga kidolgozott haditerve, amelyet rövidesen alkalmazni fog. Meghatározott időn belül végre is hajtjuk ezt a tervet, akár nyilatkozik a kormány, akár nem, még pedig olyan mértékben, amely semmi kívánnivalót nem fog maga után hagyni.

A reggeli „Curentul” idézi Vaida Sandornak a „Prágai Magyar Hírlap”-

ban megjelent nyilatkozatát, amely szerint a volt miniszterelnök állítólag kijelentette volna, hogy a nemzeti parasztpárt parlamenti képviselői a stabilizációs javaslatok tárgyalásán részt fognak venni. Ezzel szemben az „Adeverul” abszolút megbízható forrásból megállapítja, hogy erről szó sem lehet és az Uj Kelet munkatársa is úgy értesült a pártvezetőség körében, hogy a nemzeti parasztpárt képviselői és szenátorai nem fognak visszatérni a parlamentbe, amíg ez a kormány áll az ország élén.

Bukarestbe érkezett a kölcsönt kibocsátó bankok két megbízottja a vitás pontok tisztázására

Alighanem kitolódik a parlament júniusi összehívása. Burkolt ellenőrző szerepe lesz a külföldi konzorcium által a Banca Nationala mellé delegált képviselőjének

(Bucuresti-Bukarest, május 17. Az Uj Kelet tud.) A külföldi kölcsön körül még mindegy nem jutott el a kormány a befejezett tényekhez. Annak ellenére, hogy a kölcsön tulajdonképpen már megvan, rengeteg technikai és állítólag elvi nehézséget kell még leküzdenie, amíg a kölcsön folyósítására sor kerülhet. E miatt, mint a Politika esütörtöki száma jelenti, júniusban aligha lesz lehet a parlament rendkívüli ülészakát összehívni a stabilizációs törvényjavaslatok letárgyalására. Azt, hogy mik ezek a nehézségek, amelyek a kölcsön effektív felvételét késleltetik, nem lehet pontosan tudni, de valamelyes utalásként a lap leközi a berlini lapoknak hivatalos forrásból származó demontitjét, amely szerint a német kormány kategorikusan megtagadja, hogy a Reichsbank és Moravia között bármilyen megállapodás jött volna létre arravonatkozólag, hogy Németország is támogassa a lej stabilizálására szolgáló akciót. A német lapok szerint Románia erre a támogatásra

csak abban az esetben számíthat, ha előbb rendezi a Németországgal szemben fennálló összes függő ügyeit.

Csütörtökön reggel egyébként a Szirapion-expresszel Bukarestbe érkezett a kölcsönt kibocsátó bankok két megbízottja, Denis és Maclair, akik azzal a megbízatással indultak el Párisból, hogy a kölcsönrel kapcsolatban bizonyos kérdéseket a pénzügyminiszterrel megbeszéljenek. A két kiküldött megérkezése után azonnal megjelent a pénzügyminiszteriumban, ahol Bratianu Vintila azonnal fogadta őket. A miniszterelnökkel folytatott tárgyalások mintegy két órán át tartottak és ennek során az összes eddig még nem tisztázott pontokat megbeszéltek. Denis és Maclair tulajdonképpen Victor Antonescunak kellett volna, hogy megérkezzen, de a román kormány megbízottja csak csütörtökön este jött meg. Holnap az emissziós bankok képviselői Bratianu Vintila, Antonescu és a kormány pénzügyi szakértőinek bevonásával együttes értekezletre

ülnek össze, amelyen a kölcsönügy egész komplexumát pontlopontokra le fogják tárgyalni előlről. Ezekben a tárgyalásokon a jogügyi szakértők Rosenthal és Ottescu bukaresti ügyvédek lesznek.

A kölcsönrel kapcsolatban az Adeverul részletesen foglalkozik Bratianu Vintila koncepciójának esődjéről. Megállapítja az Adeverul, hogy az a Bratianu Vintila, aki hallani sem akart még nem is olyan régen semmiféle ellenőrzésről, vagy akár a Népszövetség felügyeletéről, lasasnként belement abba, hogy elismerje a külföldi kézben levő román háborúelőtti kölcsönkötvények valorizációját, azonkívül beleegyezett abba is, hogy a kölcsönt kibocsátó bankok ugynevezett technikai tanácsadót küldjenek ki. A külföldi bankok megbízottja nem fog ugyan aktív módon befolyni az állami pénzügyekbe, hanem inkább megfigyelő szerepe lesz, de mégis a Banca Nationala mellett fog működni, ami, ha burkolt formában is, végeredményben mégis idegen ellenőrzés.

szerségéből fakadó körülmények azt követelni fogják.

Briand és Stresemann, ha erről egyáltalában lehet mosolygás nélkül beszélni, Európa két szentje és apostola, akik a hitetleneknek hitet prédikálnak és vallást alapítanak a tagadók között. Epen ezért kultur-históriai jelentőségük jóval nagyobb reális jelentőségüknél. Sem Briand, sem Stresemann nem kimondott képviselői azoknak a hatalmaknak, amelyek ma Európa és az egész világ fölött fényleges hatalmat gyakorolnak; nem a főke, nem a plutokrácia és nem a proletariátus exoziturái. Többek és kevesebbek ennél: az emberiség nagy hivatásától áthatott álmódosítók, akik attól a gondolattól vezéreltetnek, hogy az államfér-

fiak szerződésai erősebbek a történelmi folyamatok törvényszerűségeinél is. Ebben a nagy gondolatban forrott össze ez a két politikus, a német és francia ellentétek két kiegyenlítő, helyesebben egyensúlyozó hajnoka, akik most saját magukon tapasztalhatják ki, hogy a legbiztosabb szándékokat, a legünnepebb hangsúlyokat is mily könnyen zavarhatja meg és viheti romlásba ismeretlen, infernalis erők pokoli szándékú beavatkozása.

Briand és Stresemann a barátkozás megindító meghiúsításai közben aligha veszik észre, hogy az általuk kreált békepaktumok körül milyen rejtett kánkántáncot járnak azok az erők, amelyek korántsem a békét, hanem az új, minden eddigiekénél is borzalmasabb háborút ké-

sztik elő. Európa szociális és hatalmi egyensúlya egyre hangsúlyosabban recseg és ropog s mialatt Franciaország és Németország baráti kezét nyújtanak egymásnak: a távoli Keleten, az angol világháború utáni különböző pontjain, Oroszországban és Olaszországban végső számolására készülnek fel a nyugtalan erők.

Nincs szó többé kontinentális békeről, mert az interkontinentális veszedelem hűhögása tulkiáltja a békefuvola hangjait. Lázasok, imperialista törekvések, szociális forrongások korszaka köszöntött reánk, mint természetes velejárója a világháború utáni elföldösöknek, a termelési és társadalmi válságoknak.

Briand és Stresemann a maguk befőtómias, inkább szívvel és szellemmel,

mint ravaszsgal és csalással kifundált békekoncepciókkal csak részlegesen látják meg ezeket a válságokat s mint javíthatatlan optimisták abban a meggyőződésben élnek, hogy művik az örökkevalóságát. Holott ez a mű a legjobb eselben is — epizód, amely kétségtelenül biztató, megható és érdekes, de inkább két nagy egyéniség magánygye mint a világstória határköve.

A humanista gondolkodás és érzés-világ számára azonban ugy Stresemann, mint Briand művei és szándékai: örvendetes szimbólumok, az ember nemesebb célkitűzéseinek és akarásainak örök mementója. Ezzel magyarázható az a nagy szimpátia, es részvét, amely a két nagy-beleg politikus felé meg a progresszión szelűbb frakciói részéről is olyan lementárisan árad. (s. l.)

Az Egyesült Államok tízmillió dollárt gyűjt a kínai inségeseknek

Newyork, május 17. Az Egyesült Államokban van egy bizottság, amelyet National Campaign Committee for China Famine Reliefnek (A kínai éhínség leküzdésére alkult nemzeti bizottság) neveznek és amely nem kisebb feladatot tűzött ki maga elé, mint hogy tízmillió dollárt gyűjtsön össze a kínai háborúsított lakosság felségítésére. Az egész Egyesült Államok területét megszervezték, mindenütt helyi bizottságokat létesítettek és a legkomolyabb, legnagyobb agitáció indult meg az óriási összeg egybegyűjtésére. Könyvek, röpiratok jelennek meg arról, hogyha nem érkezik Kínába gyors segítség az új aratás előtt, az emberek százezrei fognak éhenpusztulni. A bizottság agitációja körébe vonta a protestáns, katolikus és zsidó egyházakat és egyesült erővel indult meg a harc a rengeteg pénzért. Az összes kereskedelmi kamarák, a „Rotary“-klubok, a szabadkőműves páholyok mind csatlakoztak már a mozgalomhoz, amely négy-millió emberen akar segíteni. Kínában évek óta folyik a polgárháború, rongyos hadseregek és bandák terrorizálják és rabolják ki a lakosságot és a világ-

nak fogalma sincs arról, hogy mi történik Kínában. Különösen a nyugati Santung-vidéken rettenetesek az állapotok. A magtárak kirabolva, minden élelem elfogyasztva, az éhség és nyomor ur mindenütt. Az alakulógyűlésen John Earl Baker elnököt, aki 1920-ban a nagy kínai éhínség idején az amerikai segítőbizottság megbízottja volt odakinn. Ismerős a helyi viszonyokkal és megnyitó beszédében érdekesen jellemezte a kínai banditákat „ezeket a szerencsétlen, szegény embereket.”

— Sokszor láttam — mondta — amikor katonák ilyen banditákat bekísértek. Nem hiszem, hogyha nyolc-tíz ilyen bandita egy jóllakott embert megtámadna, vajjon az megijedne-e tőlük?

— Egy tányér leves, valami foglalkozás és a banditák szívesen lemondának munkáskorrá, derék emberekké válnának. Kína ma a világ legszerencsétlenebb országa és tízmillió dollárnak össze kell gyűlnie.

A bizottság munkája oly nagyarányú, hogy a tízmillió dollár össze is fog gyűlni.

Köhl árulta el a franciáknak a nagy német offenzívát

Egy párisi lap szenzációs cikke az oceanrepülő háborus kalandjairól

Berlin, május 17. Az egyik legelterjedtebb párisi bulvár-lap, a Petit Parisien érdekes cikket közölt legutóbbi számában Köhl kapitányról a »Bremeni pilótájának háborus kalandjairól. A cikk írója, aki, mint felderítő-altiszt, teljesített a világháború idején szolgálatot a francia hadseregben, azt állítja, hogy a németek 1918-iki nagy offenzíváját a hadifogságba került Köhl árulta el. A francia lap közleménye így hangzik:

»1918 június 2-án éjjel egy órakerék egy német hadi repülőgépet az Oise mellett fekvő Verberie közelében motorhiba miatt leszállásra kényszerült. Két utasa, Köhl kapitány és mechanikusa felgyújtották a gépet és gyalogszerrel igyekeztek visszajutni a német állásokba. Choisy-au-Bac mellett a 17-ik francia vadászrezd egyik őrszeme akadott utjukba. A menekülők már előbb eltávolították sapkájukról a vörös szalagot és megkísérelték a sötétben angol repülőknak kiadni magukat, azonban a bizalmatlan őrszem igazolványt követelt tőlük. A kíváncsi posztot Köhl egy hatalmas ökölcsapással leterítette és a két repülő futásban keresett menedéket. Az őrszem közben feltápaszkodott, utánuk lőtt és súlyosan megsebesítette a mechanikust. Köhl kapitány sikertelenül menekülni, azonban nem jutott messzire, néhány órai bolyongás után egy francia lövészárkba tévedt. Noha nem volt nála fegyver csak nagy erőfeszítéssel tudták meg-

fékezni, mert olyan vadul verekedett, mint egy csapdába került oroszlan. Összekötözve szállították át Clermontba, 2-ik lovassági hadtest főhadiszállására.

— Kicsoda Ön?

— Német repülőfőoszt. Csapatfőnök az utolsó 11-ik utászszázadnál. Ennyi elég, hogy a családomat értesíthessék. Egyébként látják a falat? Egészen mind egy, hogy azt kérdezik, vagy engem.

Dumas százados, Lion és Carconne hadnagyok minden igyekezete hiabavalónak bizonyult, a hallgatag repülőkapitánytól nem tudtak semmi lényeges felvilágosítást sem kapni.

— Csak egy kis éleli sétát akartam tenni a gépemmel, — ez volt a válasza arra a kérdésre, hogy milyen megbízással cserkészett a francia állások felett.

Egy szóval nem lehetett többet ki-csalni belőle.

Mancos százados, a későbbi belügy-miniszter, nem akart ebbe beleszólítani, mert az őrszemnek mégis meg tudni az offenzívát repülőkapitány révén a németek terveiről. Magához hivatott engem, aki akkor a kémisztálynál teljesítettem szolgálatot.

— Ezt a németet okvetlenül valómásra kell birtani!

Mint született elszánts, tökéletesen beszétek németül. Négy óra volt szik-ségem, hogy bedolgozzam magam az anyagba, a német repülésről a legfontosabb tudnivalókba. Akkor aztán be-

Nagy sikerrel folytatja

SELECT MOZGO „Feltámadás”

Megható dráma, Tolstoj Leo hasonnevű regénye nyomán, főszerepben Rod la Rogue és Dolores del Rio Monopoli Erő

lebújtam egy német tiszt egyenruhába és becsukattam magam Köhlre egy cel lába. Kölesönös bemutatkozás. Elbeszéltem egymásnak elfogatásunk részleteit.

— Nekem az volt a feladatam, — mondottam Köhlnek — hogy Crell környékét kitanulmányozzam az új offenzíva miatt.

— Csönd, az isten szerelmére, — sugta Köhl — beszélj halkabban, körül vagyunk véve kémekkel. Szerencsére a franciák nálam hagyták a zsebkecskét, ezzel ki tudom az ablak gittjét kaparni. Igaz, hogy az ablak legalább nyolc-tíz méter magas, de estem én le már magasabbról is. De az isten szerelmére, ne járjatsd a szájad, az új offenzíváról. Ha ezek itt tudnák, hogy mi készül.

Az örrel, aki az ételt hozta, előzőleg megbeszéltem, hogy ha sikerül a feladatam keresztülvitele, ezt azzal jelzem majd, hogy zsebredugom jövetelek a kezem de a hüvelykujtam kint hagyom. Amikor az ör jött, rögtön a nadrágzsebemre vettem egy pillantást. A jelzés: még nem adtam meg. Mig Köhl az ebédjevel volt elfoglalva, az étel-hordó családostan sugta a fülembe:

— Fiam, te akarsz bedüíteni, buta kis őrmester létedre egy kapitányt, aki tényleg hős és mindenekelőtt kitűnő repülő? Ez az, mintha egy számar akarna győzni egy oroszlan.

hogy a németek a holtak volt Köhl kapitányt, harminchét légi győzelem hősét a »Pour le mérite« érdemrenddel tüntették ki.

A francia lap cikke német körökben nagy feltűnést keltett. A nacionalista újságok — amelyek Köhl kapitányban sikeres oceanrepülése óta nemzeti hőst látnak és elfelejtik, hogy a repülés miatt a Junkers-művek néhány nappal a start előtt Köhl elbocsátották az állásából — peridiának és tájékoztatlan hazugságnak nevezik a Petit Parisien cikket. Még a mindig tárgyilagos Frankfurter Zeitung is azt írja, hogy a francia lap cikke kacsa, annál is inkább, mert a német offenzíva nem június 9-én kezdődött. A berlini Montag Morgen szemben azt állítja, hogy francia felderítő-altiszt állításai — akár igazak Köhl szerepére vonatkozólag, akár nem — egyáltalában nem tájékoztatlanok, ellenkezőleg, 1918 nyarán a német vezérkar több offenzíva-tervezet dolgozott ki, amelyek — hogy könnyebben titokban tarthatók legyenek — különböző versenyló-neveket kaptak, mint például: Fiektor, Walkarenritt, Georgette, York Arkangyal stb. A március 21-iki offenzíva, amit a Frankfurter Zeitung említi, a Mihály offenzíva volt, ez azonban egészen más frontszakaszon játszódott le, mint amiről a francia lap cikke beszél. A compiégnai offenzíva, aminek Gneisau volt az álneve, ezzel szemben csakugyan június 9-ikére volt tervezve és akkor is kezdődött meg. Ennek bizonyítására a Montag Morgen idézi az ismert katonai szakíró, Rudolf von Borries könyvének az 1918 június 9-iki offenzívára vonatkozó leírását, amely véletlenül ezzel a mondattal kezdődik:

»Június 9-ikén az ellenséges ítékel ellen intézett gáztámadás és a gyalogsági állásokra bocsátott rövid ágyutű után megindult a német csapatok rohama a jólérsült és a védekezésre már felkészült ellenségre.«

— A Petit Parisien cikke tehát — írja a Montag Morgen — egyáltalában nem tájékoztatlan és ostoba...

A harmadik napon végre az a gondolat támadt, hogy nagy történelmi-társadalmi vitát kezdjek Köhllel. Párbeszámot vontam a világháború és a hét-éves háború között, ahol az osztrákok franciák és oroszok állottak szemben a poroszokkal. Felhoztam példának a kunersdorfi, leutheni és rossbachi csatákat.

— De képes-e H. Vilmos és Hindenburg arra, — kérdeztem — amire Nagy Frigyes képes volt?

Ezzel szíven táftam Köhl.

— Anyira képesek rá, — jelentette ki dühösen — hogy június 18-ikán, H. Vilmos trónralépésének harmincadik évfordulóján bentleszünk Párisban.

— Hogy képzelsz ilyet?

— Ugy Keresztül fogjuk a francia rail vonalat vágni, mint a kés a vaját. A franciáknak itt egyetlen lovassági divíziójuk áll velünk szemben.

Köhl már látta magát a párisi diadal-kapuk alatt keresztülmásolni. A bizál matlansága egészen eltűnt.

— Június 9-ikén — folytatta — Compiègne-nél megkezdjük az előnyomást. A lovasság és a könnyű tüzérség Crépy-nél és Valois-nél lép akcióba. Már egy hete készülniük állnak a csapataink.

Áttereltem a beszélgetést a részletekre. A rossbachi ütközettel való összehasonlítás felébresztette Köhl harci ösztönét. Beszél, belelovalta magát a vitába, részletesen emondott sok adatot, amelyeket én zöndosan emlékezetemben véstem. Amikor ezen az estén az ör a vacsorát hozta, már zsebre vághattam a kezem, kívül hagyva a hüvelykujtammat.

— Te ott, — szólt rám az ör — gyere ki! Körházba!

Pár perc múlva Mamoury ezredes előtt álltam. Leadtam a jelentésem, amelyet rögtön továbbítottak a vezérkarnak. Nyomban megtörténtek az el-lenínézkedések, az első harc vonalat éjjel, titokban kiürítették és a június 9-iki német tüzérségi támadás ilyenformán lines lövészárkokat bombázott egész nap. A németek gyalogsági támadása azután elvérzett a második sorba visszahúzódott és minden veszteségtől mezkímélt csapataink gépfegyvertűzében.

Az első ütközet napján, június 9-én értesültünk Svájcban keresztül arról,

hogy a németek a holtak volt Köhl kapitányt, harminchét légi győzelem hősét a »Pour le mérite« érdemrenddel tüntették ki.

A francia lap cikke német körökben nagy feltűnést keltett. A nacionalista újságok — amelyek Köhl kapitányban sikeres oceanrepülése óta nemzeti hőst látnak és elfelejtik, hogy a repülés miatt a Junkers-művek néhány nappal a start előtt Köhl elbocsátották az állásából — peridiának és tájékoztatlan hazugságnak nevezik a Petit Parisien cikket. Még a mindig tárgyilagos Frankfurter Zeitung is azt írja, hogy a francia lap cikke kacsa, annál is inkább, mert a német offenzíva nem június 9-én kezdődött. A berlini Montag Morgen szemben azt állítja, hogy francia felderítő-altiszt állításai — akár igazak Köhl szerepére vonatkozólag, akár nem — egyáltalában nem tájékoztatlanok, ellenkezőleg, 1918 nyarán a német vezérkar több offenzíva-tervezet dolgozott ki, amelyek — hogy könnyebben titokban tarthatók legyenek — különböző versenyló-neveket kaptak, mint például: Fiektor, Walkarenritt, Georgette, York Arkangyal stb. A március 21-iki offenzíva, amit a Frankfurter Zeitung említi, a Mihály offenzíva volt, ez azonban egészen más frontszakaszon játszódott le, mint amiről a francia lap cikke beszél. A compiégnai offenzíva, aminek Gneisau volt az álneve, ezzel szemben csakugyan június 9-ikére volt tervezve és akkor is kezdődött meg. Ennek bizonyítására a Montag Morgen idézi az ismert katonai szakíró, Rudolf von Borries könyvének az 1918 június 9-iki offenzívára vonatkozó leírását, amely véletlenül ezzel a mondattal kezdődik:

»Június 9-ikén az ellenséges ítékel ellen intézett gáztámadás és a gyalogsági állásokra bocsátott rövid ágyutű után megindult a német csapatok rohama a jólérsült és a védekezésre már felkészült ellenségre.«

— A Petit Parisien cikke tehát — írja a Montag Morgen — egyáltalában nem tájékoztatlan és ostoba...

Ken Maynard és Tazewell

URANIA ARIZONAI CSODALOVAS

mozgó

esőbrágu kalandortámban. Monopoli Panaszfilm

Butorárleszállításra

szatározunk el magunkat, hogy fizessünk munkáinkat foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Büsendorfer, Stangi, Wirt, Productivgesellschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akár vásárolja, de sajátja az utat Marsuszárnyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár Rt.

székesfehérvári Hiteles és megbízható munkások közreműködésével

Esőköpeny . Lei 900

és fejtsebb

Trench-Coat Lei 3500

Neumann M. Cluj
férfi- és fiuruha-aru-
háza Póter 14.

IRO
A ch
A cha
hatalmas
zsido tör
évszázad
mutat eb
litenünk
névét, ho
mus kuta
révén a
eredeti fé
dült közé
a góttó sz
tekerítői
vallásos é
termékeny
Azonban
szidizmus
lényegéről
sokról, d
velünk
Této hián
„Széfer”
könyvel o
szik.
Mi a el
hogy kor
velik és e
mint Phi
zsido világ
penhauer
dalom örö
változtatta
nézelet?
Erre tal
rövid péld
tésében is
országokb
rendesen
az operend
hogy látot
darat, am
emberek v
fejüket. K
zolt oda é
szerűnek é
hívókra is
vonták a z
ben a ma
akkor min
az első mo
pagály vol
mussal is
hét ég va
szerint egy
sem akarj
Jézus Kár
és hozzáill
beri felfog
hitték, de
nem hitték
és monda:
Egét — u
amit rabbi
Igen, a l
egeket és
ra, hogy sz
ne akarjan
az érteki
nak eljutni
egész küi
szemfényve
lással az
az összes
szól az O
Mindensége
Milyen z
ség nézetéi
den ami fe
cabeet egy
reményem
„chelet” el
részt képe
nak egy sz
heane is
nem „legye
ven kapad
levő szelle
sen befolyá

CORSO
filmszínház

Szenzációs sikerrel fut

Mata Hari

A világháború legkirívóbb kémnőjének tragédiája. Főszereplő: **Magda Sonja** a legnépszerűbb orosz színésznő. — Jegyek elővételben megvásárolhatók. **Telefon 3-88**
Monopol Slagerfilm

Leugrott a marosvásárhelyi rendőrség emeletéről és szörnyethalt egy betöréssel gyanúsított fiatalember

(Tárgu-Mures-Marosvásárhely, május 17. Az Uj Kelet tud.) Csütörtök délután hat órakor a marosvásárhelyi rendőrprefektúra második emeletén lévő bünyűosztálynak helyiségéből a rendőrprefektúra udvarára levetette magát **Tengler Ferenc** huszonöt éves fiatalember.

Tengler csütörtök reggel állították elő a marosvásárhelyi rendőrségen. Ugyanis Tengler, aki egy trafik tulajdonos fia, azzal vádolták, hogy részese a szerda éjjel **Friedmann Zseni** trafikjába elkövetett betörésnek, ahonnan ismeretlen tételek mintegy 75-80 ezer lej értékű blyeget és váltóúrlapot vittek magukkal.

A betörésben, mint részest Tengler is gyanúsították, aki anyjának trafikja, **Friedmann Zseni** trafikjának a szomszédjában van. Felidéztek Tenglert a rendőrségre, ahol kihallgatták és mivel terhelő vallomást tett, letartóztatásba helyezték.

Csütörtök reggel hat órakor, amikor az ügyeletes rendőrkapitány kiment a szobából, Tengler az ablakhoz ugrott, azt felszakította és leugrott a kövezetre. Az első segélyt **Takács dr.** főorvos nyújtotta, közben megérkezett **Caradi** rendőrprefektus. Mielőtt még **Takács** főorvos injekciót adott volna, a szerencsétlen fiatalember kiszendvedt.

A kiszállított hatóság bevezette a nyomozást, hogy kit terhel a felelősség az öngyilkosságért. Az esett városzerte nagy szenzációt keltett és a tragikus végű fiatalember édesanyja iránt nagy részvét nyilvánul meg.

A szociáldemokrata párt kommunikéje cáfolja a párt kettészakadását

Gelehrter doktor azonban tényleg belső pártot szervez

BUKAREST, május 17. A szociáldemokrata párt kommunikéjét tett közzé, amelyben légből kapottnak mondja azt a hírt, hogy dr. **Gelehrter** orvos kiválásával a szociáldemokrata párt kettészakadt. Epuy koholmány az is, hogy a párt megváltoztatta programját és letért az osztályharc útjáról. E hírt csak olyan helyen kolportálhatták, ahol a tájékozatlan tömegek megtévesztését célozzák. Ami dr. **Gelehrter** személyét illeti, abból annyi igaz, hogy a szociáldemokrata párti tényleg foglalkozni volt kénytelen a bukaresti orvos bizonyos akcióival, azonban ép eme tevékenységének természeté miatt elszigetelten áll és ha sor kerül is kizárására, szó sem lehet arról, hogy számbavehető híveket toborozhasson magának új baloldali munkáspárt alakításával.

Két bankcsaló zseniális trükkkel csalt ki két és félmillió lejt egy holland banktól

Amsterdam, máj. 17. Egész Hollandiát egy szenzációs bankcsalás tartja izgalomban. Nem annyira az eset érdekes, mint inkább a személyek, amelyek a szellemességét elkövetették. A károsult, a **Rotterdamsche Bankvereening**, Hollandia egyik legnagyobb pénzintézete, a csalók pedig a bank vezértitkára és egy hölgy, akit városában, **Rijswijkben** eddig komoly és tiszteletreméltó asszonynak ismertek. A lapok csak kezdetűit írják és közlik, hogy első férje budapesti kereskedő volt, akitől később elvált és a végül legítimusból a esendes holland városba vonult vissza. Itt ismerkedett meg a bank vezértitkárával, van **Den Brunszal**, akinek **Rijswijkben** villája van. A csalást a következőképen hajtották végre.

Ez év március végén az említett bank rotterdami főintézeténél megjelent egy hölgy, aki az értékpapír-osztály főnökét kereste. A hölgy egy ismert hágai család tagjaként mutatkozott be és azt mondotta, hogy szeretné pénzét lehetőleg a legjobb papirokba befektetni. Azonfelül — mondotta — reábizták egy elszegényedett urihölgyeket támogató alap pénzeit is és ezt is a bankban szeretné gyümölcsösztetni.

Az értékpapír osztály főnöke a hölgy elé terjesztette azoknak az értékpapíroknak listáját, amelyek legértelmesebbek arra, hogy az ember biztonságosan és jó jövedelemre való kilátással helyezze el a pénzét. A hölgy ellávozott és egy hét múlva ismét megjelent a bankban, ahol ugyanazt az osztályfőnököt kereste. Felmutatott előtte egy levelezőlapot, ame-

lyen egy rotterdami hölgy, akinek kontója volt a banknál, fel van jogosítva 12.500 holland forint felvételére. A hölgy kijelentette, hogy ezt az összeget is az említett alaphoz kell csatolni és közölte, hogy az alap körülbelül ötvenezer forintnyi lesz.

Az osztályfőnök kérte a címzett meghatalmazását, amit a hölgy azonnal felmutatott. Az aláírást összehasonlították a bankban elhelyezett aláírással, mindent rendbenlévőnek találtak és a 12.500 forintot azonnal ki is fizették. Azután bankszokás szerint értesítették az illető hölgyet, hogy kontójára kifizették azt az összeget. A címzett azonban akkor nem tartózkodott **Rotterdamban**, úgyhogy a tranzakciónál csak három hét múlva értesült. Haladéktalanul írt a banknak és kijelentette, hogy senkit nem hatalmazott fel a kontója terhére való pénz átvételével. Akkor látták, hogy az utalvány hamis.

A rendőrség, amely a bank megkeresésére azonnal nyomozni kezdett, megtudta, hogy a hölgy, ugyan jól beszélt hollandul, a nyelvet mégis kemény akcentussal ejtette ki. Rájöttek, hogy vagy magyar, vagy német származású nő lehet. Így jutottak el azután a helyes nyomra. A harminchat éves **W. L.-né** előállították **Rijswijkból** és letartóztatták. Beismerte a terhére rótt cselekedetét és büntetését is megjelölte a bank vezértitkárának személyében. Elmondotta, hogy a csalásokat rövid idő óta más osztályokon is elkövette, ezekre azonban csak később jöttek volna rá. A rendőrség azon-

nal letartóztatta van **den Bruns** vezértitkár is. Az eddig megállapított kár 37 ezer forint, ami körülbelül 2 és fél millió lejtnek felel meg. A letartóztatás an-nál kinosabb meglepetést keltett, mint

hogy van **den Bruns** igen előkelő pozíciót töltött be holland közgazdasági körökben. Elnöke volt több egyesületnek és tiszteletbeli igazgatója a legnagyobb holland hajóstársulatok egyikének.

Amerika nélkül nincs világbéke!

Garvin feltűnéskeltő cikke a Népszövetség ellen. A brit birodalom nem állhatna fenn Amerika nélkül

London, május 17. Az angol politikai élet teljesen **Kellog** békejavaslatának hatása alatt áll. Politikai körökben, valamint a sajtóban sokat foglalkoznak a javaslattal, de olyan ellentétes szempontok szerint és olyan kevés hozzáértéssel, hogy Anglia egyik legnagyobb publicistája, **Garvin** feltűnéskeltő cikkben szól hozzá a kérdéshez, mindenekelőtt élesen kritizálva az angol közvéleményt, amelynek szerinte semmi érzelme nincs az ilyen korszakos ügyhöz, mint a békejavaslat.

„A Népszövetség — írja **Garvin** — képtelen fentartani a világbékét, még kevésbé tudja azt garantálni. Amerika közreműködése nélkül ebben a tekintetben semmit sem lehet elérni. A békét egyedül Amerika biztosíthatja. Legjobb bizonyossága ennek a tény, hogy a Népszövetség az utóbbi években a létszere és tekintetében semmiféle komoly lépést nem tett.

Minden állam tudja és érzi, hogy a Népszövetség nem tudja pótolni a bizton-ság érdekében a fegyvereket. Ma, tíz éve a békekötés után még mindig tar-

tani kell új háborúk kirobbanásától. Igaza, a Népszövetség ezer üdvös dolgot végzett, csak épen főcélját nem közelítette meg, vagyis a világbékehez egy lépéssel nem jutott közelebb. Washington most őszintán mutatja béke-zánlékát és megerősíti és csak Washington, illetve a Egyesült Államok segítségével lehet gazdasági nyomás révén biztosítani a békét. A Népszövetség Amerika nélkül teljesen képtelen erre. Európa nyughat-lalmi és Japán kell, hogy ebben a tekintetben egyezzenek meg Amerikával!

Garvin egy másik cikkében hangsúlyozza, hogy a brit politikának megváltozhatatlan és alapvető elve az Egyesült Államokhoz való jóviszony. Az angol kontinentális és népszövetségi politikájá-lal kell rendelni ennek az alapelvek, hiszen az angol-amerikai jóviszony tartja együvé a brit világbirodalmat. Teljes-séggel lehetetlen, hogy Anglia valaha Franciaországot, vagy Japánt, vagy a Népszövetséget Amerika ellen támogassa. Az első lövés, amit egy amerikai hajó ellen irányítanánk, jelentené a brit világbirodalom felosztását.

Kampöskeresztesek véresre vertek Berlinben egy ezredet

A német főváros legforgalmasabb helyein inzultálják a kampöskeresztesek a járőrelőket

(Berlin, május 17. Az Uj Kelet tud.) Német politikai körökben általában azt hitték, hogy a német birodalmi választások ezidén incidens nélkül fognak lefolyni. Erre a feltevésre azonban az utóbbi események élénken rácafolnak. Berlinben és a birodalom sok más városában is a kampöskeresztesek erős akcióit indították és választási harcmodoruk teljesen megfelel annak az agresszi-vitásnak, amely politikájukat is jellemzi. Tegnap Berlinben megismétlődtek a zavargások. A Kurfürstendamm egyik legforgalmasabb helyén 30-40 főből álló kampöskeresztes csapat megtámadott két elegáns urat és a társaságukban lévő hölgyet. A megtámadottak egyikének köz-fársasági jelvény volt a gomblyukában. A hősködő ifjúk közül ketten hozzáleptek és felszólították a jelvény eltávolítá-sára.

hívta fel a támadókat. Ezek füttyszóval feleltek, mire különböző oldalról bieszelő rohantak elő az inzultálók társai, nekiesetek az ezredesnek, akinek annyi ideje nem maradt, hogy revolverét használná, mert az ifjak lefogták kezét és alaposan elverték.

Az eset Berlinben óriási feltűnést keltett és a lapok — a reakciós újságok kivételével — egyöntetűen a legszigorubb megtorlást követelik nemcsak a támadó ifjakkal szemben, hanem a rendőrség ellen is, amely a kampöskeresztesek fellépése alkalmával nem mutatkozott elég erélyesnek. A sajtó felháborodásának pozitív eredménye egyelőre az, hogy **Majewszky** rendőrnagy ellen, akinek hűzötében a kampöskeresztesek garázdálkodtak, szigorú vizsgálatot indítottak. Az őrnagyot ügye befejeztéig, szabadsá-golták...

Amikor a megszólított tiltakozott az uccai inzultus ellen, öten-hatan hátulról megtámadták és úgy őt, mint a védelmére sielő barátját és a hölgyet bolok-kal és más eszközökkel véresre verték. A mentők szállították el a két férfit és a hölgyet a közeli kórházba. Később a helyszínére érkezett egy **Wenzig** nevű rendőrmester, aki le akarta igazolni az egyik támadót. A kampöskeresztesek erre földreterpték a rendőrt, akit veszedelmes helyzetéből az odasiető járőrelők mentettek ki. Azonban így is olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy nyom-ban meg kellett operálni.

A központi rendőrséget azonnal értesítettek az esetről, mire **Heimansberg** ezredes, rendőrparkancsnok, a helyszínére sietett. Akkor azonban a kampöskeresztes ifjak már ellillantak és csak néhány őrszemét hagytak az uccasarkon. Ezek megfigyelhették, mikor nincsenek a rendőrök a közelben és olyankor hat-hét ifjuból álló csoport megtámadta azokat a járőrelőket, akikről feltételezték, hogy nem szimpatizálnak a reakcióval. Egy ilyen eset alkalmával **Heimansberg** ezredes közbelépett és igazolásra

La Montre à Poudre

Montral puderora

Szenzációs találmány

Minden nő nélkülözhetetlen kelléke

Kérje minden drogériában.

Péntek
Fo
f o
e
az új
ból a
Zah
20
ame
— He
vendéke
május 21
gimnázium
váló mű
hangvers
szereplő
cy. Pulo
Blum illu
program
— Hogy
hessük; —
cél elére
az új osz
1/1-800,
rii bank
Strasse 4
föltétele
nal elinté
— A
AMBULA
SA. A zsi
ma felsze
működésé
ményt a
gyakorolja
a rendelés
szegény h
az orvos
a rendelés
fogék gyó
nos rende
tartatnak
csütörtök
szerda, pé
Dóri Béla
dr. Fenich
sánap 12
szerda, pé
kedd, csüt
mekgogyo
fő, szerda,
kedd, csüt
Weinberge
Szülészete
szerad, pé
kedd, csüt
342. dr. V
da, péntek
Goldberger
dr. Lörcin
7-8. Szent
hétfo, szer
Sándor ke
Föl, orr, g
fő, szerda,
kedd, csüt
szaton: dr.
12-1, dr.
tök 9-10.
kedd, csüt
Erzsébet h
Rosenberg
Sillberman
8-9, dr.
8-9 ig.
0000
0000
Me
DR
m
Oránkés
Dicső
0000

Fonciera Általános Biztosító Rt. Cluj

folyó hó 14-én tartotta meg

első sorsolását

az újonnan bevezetett, orvosi vizsgálat nélküli népbiztosításoknak. Ez alkalomból a szerencsés nyertő **Wilheim Schwartz, Bucuresti, Str. Zaharia 15. szám** alatti lakos lett, akinek 50524 számú kötvényét

20.000 lejjelel kihúzták,

amely összeget azonnal kiutalta az intézet

— Hevesi Piroska művészképzős növendékeinek hangversenye. Kedden, május 22-én, este fél 9 órakor a kat. gimnázium dísztermében tartja a kiváló művész ezéi művészképzős hangversenyt növendékeivel. Az est szereplői: Fogel Mária, Rotaridesz Lucy, Pulogdy Sárika, Roth Piroska, Blum Ius és Vámos Magda. Részletes program Lepagenál.

— Hogy öreg napjainkat jól tölthessük, — kívánsága mindenkinek. Ezen cél elérése miatt vesznek részt sokan az új osztálysorsolásokban. Sorsjegyárak 1/1—800, 1/2—400, 1/4—200 lej. A népszerű bank **Fritz Dörge** Wien, I/C. Kärntner Strasse 43, az összes megrendeléseket föltétlen biztos és diszkrét módon azonnal elintézi.

— A ZSIDÓ KORHÁZEGYESÜLET AMBULATORIUMÁNAK MEGNYITÁSA. A zsidó kórházegyesület ambulatóriuma felszerelve folyó hó 21-én kezd meg működését, hogy a legnagyobb jótételező intézmény a szegény betegek gyógyítását gyakorolja. Az ambulatórium nyilvános, a rendelés ingyenes s kizárólag igazolt szegény betegek részére van felállítva s az orvosok teljesen díjtalanul vállalják a rendelést, hogy a szegény szenvedő betegek gyógyulását elősegítsék. A nyilvános rendelések a következő sorrendben tartanak: **Székesztet**: Dr. Steiner Pál, kedd, csütörtök 12—1; dr. Pártos Ervin hétfő, szerda, péntek 8—9. **Belgyógyászat**: dr. Déri Béla hétfő, szerda, péntek 10—11; dr. Fenichel Mór, kedd, csütörtök, vasárnap 12—1. dr. Neufeld Jenő hétfő, szerda, péntek 7—8. dr. Normand Izidor, kedd, csütörtök, vasárnap 7—8. **Gyermekegyógyászat**: dr. Kappel Izidor hétfő, szerda, péntek 12—1. dr. Kiss Árpád, kedd, csütörtök 8—9. **Orthopédia**: dr. Weinberger Zsigmond vasárnap 12—1. **Születészet**: dr. Büchler Dezső hétfő, szerda, péntek 11—12. dr. Heller József, kedd, csütörtök 12—1. vasárnap 11—12. dr. Wertheimer Mendel hétfő, szerda, péntek 10—11. **Bőrgyógyászat**: dr. Goldberger Ede, kedd, csütörtök 9—10. dr. Lőrinczi Sándor hétfő, szerda d. u. 7—8. **Szemészet**: dr. Hamburg József hétfő, szerda, péntek 10—11. dr. Ornstein Sándor, kedd, csütörtök, vasárnap 9—10. **Fül, orr, gégé**: dr. Boskovics Henrik hétfő, szerda d. u. 6—7. dr. Havas József, kedd, csütörtök d. u. 6—7. **Ideggyógyászat**: dr. Elek Miklós hétfő, szerda 12—1. dr. Goldenberg Pál, kedd, csütörtök 9—10. **Fogászat**: dr. Bródy Andor, kedd, csütörtök d. u. 6—7. dr. Burger Erzsébet hétfő, szerda, péntek 9—10. dr. Rosenberger Ernő, kedd, péntek 8—9. dr. Silbermann Marcell hétfőn, csütörtök 8—9. dr. Vass Zoltán, szerda, vasárnap 8—9 óig.

— Agyonlőtte kedvesét egy karlsbadi diák. Karlsbadból jelentik: A közeli Wickwitz községben szobájában holtan átlőtt koponyával találták meg Söhler Anna porcellánfestő munkánőt. A rend őrség párorás kutatás után a tettest Schmidt János, a karlsbadi kereskedelmi akadémia növendéke személyében letartóztatta. Órákon át hallgatták ki a detektívek a fiatal akadémiust, akinek tagadása megtört és beismerte, hogy a leányt ő lőtte le. Szerették egymást, de mert a fiu szülei a barátság megszakítását követelték, elhatározták, hogy együtt válnak meg az élettől. Közös beszéltek meg az öngyilkosság tervét. Először ő röpített golyót a leány fejébe, akkor azonban megtorpant és nem volt elég lelkiereje, hogy végezzen magával. A gyíkos fiatalembert a rendőrség átadta az államgyógyészségnek.

— Leánykereskedőfem „engros”. Berlinből jelentik: Néhány nap előtt Szászország egyik kisebb városában örízetbe vettek egy férfit, aki könyvkereskedőnek adta ki magát és egy táviratot adott fel, a következő szöveggel: „Kérek száz örömlányt szállítani azonnal!” A következő napon a „leánykereskedő” szabadon bocsátották, mint kiderült, hogy tényleg könyvkereskedő, aki Dekobra új regényéből kért száz címényt, az „Egy örömlány meghalt” című regényből.

— Előadás a háborus hajózásról. C. Baltescu admirális péntek délután 6 órakor a Román Színházban Nosztalgia című előadást tart, a háborus hajózásról és a tengeralattjárók szerepéről. Az előadást vetített képekkel fogják illusztrálni.

— Hány ember megy naponta mozi? Az egész föld kerekénél körülbelül 52,000 mozi van. Az összes mozi körülbelül 21,000,000 ember tér be. Ha feltesszük, hogy minden mozi naponta egy előadást tart és hogy minden alkalomkor legalább félház van: akkor a mozilátogatók száma naponta 11 millió. A valóságban azonban ennél sokkal nagyobb a számuk. A legtöbb mozi természetesen Amerikában van, mintegy 25 ezer, amelyekben 11,000,000 ember foglalhat helyet. Európában 22,000 mozi van, 8,000,000 hellyel. Ázsiában 3000 mozi, 600,000 hellyel. Ausztráliában 1200 mozi, Afrikában pedig 800. Egész Afrikában tehát mindössze kétszer annyi mozi van, mint egyedül Berlinben, ahol 420 mozi van, 2 és fél millió dollár töltet van elhelyezve a moziiparban, amelynek jelentékeny részét az Egyesült Államok tőkésje alkotja, ahol a moziipar a petróleumtröszt után a harmadik helyen áll.

SPORT

Henrik herceg nyitotta meg az amszterdami olimpiai játékokat

Amszterdam, május 17. Az amszterdami IX. olimpiád első részének az úgynevezett „kisolimpiádnak” ünnepélyes megnyitása ma történt meg. Henrik, Németalföld hercege, Vilma királynő férje személyesen nyitotta ki a stadion főkapuját és kis számu meghívott előtt a labdarugótorna sorsolását megejtette. Ezzel az aktsussal indul meg az a gí-gászi küzdelem, amely előreláthatólag sohasem sejtett hatalmas eredménnyel fogja bámulathat ejteni a világ sportközönségét.

Az olimpiáson a lövésport és a lovasszport fognak hiányozni, ezzel szemben azonban a gyehockey játékok nagy érdeklődésre számíthatnak. E hockey játékokhoz kilenc nemzet nevezett be.

Bár a futballjátékokra három nemzetel kevesebb küldi el csapatait, mint Párisba, mégis sok izgalmat ígér a döntő felé való törtetés. A három résztvevő délamerikai nemzet pedig nagy nemzetközi karaktert ad a futballolimpiáknak. Tagadhatatlan, hogy Magyarország, Csehszlovákia, Dánia és Svédország, Ausztria, Anglia és Németország futballistáinak elmaradása igen sajnálatos, hiszen a köztudatban Középeurópa és Skandinávia futballcsapatai nélkül alig tudtak volna nemzetközi futballtalálkozót elképzelni. Uruguay, Argentina, Svájc és Hollandia kárpótolt ezért, viszont Spanyolország és Olaszország is igyekezni fog az első négy helyezésért küzdeni. Chile, Uruguay, Argentina és Hollandia csapata egyébként már Amszterdamban van és különböző sporttelepeken folyó tréningjeiket állandó nagyszámu közönség érdeklődése kíséri.

A tulajdonképeni olimpiai játékokban az atlétika és az uszás (vízpoló beleértve) ígérkezik legérdekesebbnek. E két sportágra összesen ezer résztvevő iratkozott.

Gyakorlati tény, hogy súlyemelés, boxolás, vívás és vitorlázás a nagy közönséget nem vonzza azonban az evezősversenyek Hollandiában mindig nagy közönség előtt folynak le.

A kerékpárversenyek programja sines sokkal különből összeállítva, mint más nemzeti kerékpárversenyeké, így tehát itt sem lehet nagy érdeklődést várni. Mindenesetre egy-két nagyobb amateurrace olimpiái jellegű fog adni a versenyeknek.

A tornázás és a lovassport más elbírálás alá esnek. A német tornaegyesületek amszterdami felvonulása magában is szenzációsnak ígérkezik, míg a lovassport Hollandiában nagy tekintélynek örvend. Ennek bizonyítéka a rendszeres nemzetközi concours hippique és ügétversenyek megtartása.

A külföldi látogatók azonban elsősorban az uszósport-, atlétikai- és futballversenyekre fognak nagyobb számban özönlöni.

A Haggibbor teniszversenye

A Haggibbor sportegyesület Cluj, 1928 május 25, 26, 27 és 28-án a Calea Victoriei 117 sz. teniszpályatulajdonosok felkérésére és pályáin. Meghívásos teniszversenyt rendez. Versenyszámok: I. Férfi egyes meghívásos. II. Női egyes meghívásos, III. Férfi páros meghívásos, IV. Vegyes páros meghívásos, V. Férfi egyes ifjusági 18 évig, VI. Női egyes ifjusági 18 évig, VII. Férfi egyes II. osztály, VIII. Női egyes II. osztály, IX. Férfi páros II. osztály, X. Vegyes páros II. osztály.

Feltételek: 1. A versenyen az FSSR szabályai érvényesek és indulhat a meghívásos számokban minden meghívott játékos, a II-od osztályu számokban pedig minden leigazolt játékos, aki nem-

MAR 415 LEJ	MILLIOMOSSA LEHET.
A 19.-IK	CSEHSZLOVAK OSZTÁLYSORSJÁTEK KEZDŐDIK!
100,000 NYEREMÉNY	100,000 SZÁMRA!
13,000,000 LEJ	FŐNYEREMÉNY EGYETLEN SZÁMRA
Összesen 300,000,000 L	KERÜL EBBEN A SORSJÁTEKBAN KISORSOLÁSRA ES KÉSZPÉNZBEN, MINDEN LEVONÁS NÉLKÜL KIFIZETÉSRE.
AZ ALANTI CEG	A LEGUTÓBBI IDŐBEN 92,000,000—LEJEN FELÜL FIZETETT KINYEREMÉNYEKÉRT ÖZLETFELEINEK.
AZONNAL KIVAGNI ÉS TETSZÉS-SZERINT KÍVÁLTVA, ZART BORITEKSBAN A KÖVETKEZŐ CIMRE KÜLDENI:	

KNAPP BANKHÁZ KOMARNO, CSR.

Ezennel rendelek a 19. csehszlovák osztály-sorsjáték első húzásához (1928. június 25.)

- 1/4 sorsjegyet . . . 115 lejért
- 1/2 sorsjegyet . . . 215 lejért
- egész sorsjegyet 414 lejért
- kettős sorsjegyet 815 lejért

(az árak a hivatalosan megállapított portóóbblettel együtt értendők)

Kérek a sorsjegyekhez hivatalos játékerővet mellékelni. *) Az ellenértéket a sorsjegyek vetele után azonnal átutalom. *) Az ellenértéket a gyors ellátás érdekében ezen rendelkezéshez mellékelem. Kérem a sorsjegyeket azonnal elküldeni.

Pontos és olvashatóan irt cím:

Név _____
 Helység _____
 Ucc, házszám _____
 Utasító posta _____
 Ország _____

*) Nem kívánt tartandó. — Azon sorsjegyeknek, melyek húzás előtt megszűntek, nem lehetnek játékosok minőségben. A levelezéseket kérlek mindig jól lezáró borítékban ajánlottan küldeni.

zetközi vagy országos nyílt versenyen helyezést nem ért el, vagy kerületi bajnokságon első helyet nem nyert. 2. Ifjusági versenyben azok indulhatnak, akik 1910 vagy ennél később születtek. 3. Az I—IV. számok győztese tiszteletdíjjal, a többi a Haggibbor érdemét kapja. 4. Nevezési díj: egyes számban 100 lej, páros számban 150 lej és az ifjusági számban 60 lej. 5. Nevezési határidő 1928 május 24-én déli 12 óráig Radó Ernő szakosztályelnöknel. (Fonciera Ált. Biztosító Rt. Cluj, Cal. Reg. Ferd. 38. Sorsolás ugyanaznap d. u. 7 órakor a Calea Victoriei 117. sz. a. pályán. 6. Versenyidő 25-én délután 3-tól, kiírás szerint. Az a játékos, aki a kiirt időben nincs jelen, visszalépettnak tekintetik. Vidékiek 27-én reggel 8-ra kértnek megjelenni. 7. Az első és III-ik szám döntő mérkőzéseiben 3, az összes többi számokban 2 nyert szett szükséges a győzelemhez. 8. Minden vitás ügyben a verseny-zsüri dönt. Cluj, 1928 május 1-én. Dr. Erdős. s. k. a Haggibbor ügyvezető alelnöke, Radó Ernő s. k. a tenisz-szakosztály elnöke.

Haggibbor egyesületi hírek: Felkértek azon kerékpározó tagjaink, akik a KKASE által rendezendő versenyen részt óhajtanak venni, hogy bevezetésük végett f. hó 18-án péntek délután 2—3 óra között a City kávéházban jelentkezzenek. A titkárság.

VASÁRNAPI SPORTPROGRAM

Vasárnap a városi sporttelepen a következő bajnoki mérkőzések fognak lejzajlani:
Haggibbor—Romania
KAC—RMS

Hirdessen az Új Keletben

incis

tség ellen.

... kirobbanásától... ezer üdvös dolgot... főcélját nem közeli... világbékehez egy lé... közelebb. Washington... békés-zán-ékát és... Washington, illetve a... segítségével lehet gaz... vén biztosítani a hé... ég Amerika nélkül... re. Európa nagyha... ell, hogy ebben a te... k meg Amerikával... k pikkében hangsü... politikának megvál... elő elve az Egyesült... jövviszony. Az angol... pépszövetségi-politiká... nnek az alapelvek... rikai jövviszony tartja... biradalma. Teljes... gy Anglia valaha... gy Japánt, vagy a... erika ellen támogas... amit egy amerikai... ánk, jelentené a bír... slását.

éeresre zredest

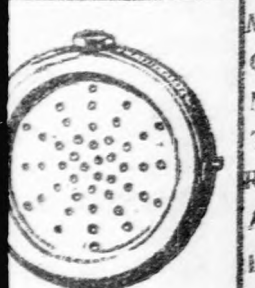
n inzultálják ket

... Ezek fűttségével... böző oldalról tizesé... zultatók társai, ne... k, akinek annyi ide... gy revolvert hasz... juk lefogták kezét

óriási feltárást ke...

... a reakciós újságok... tten a legszigorubb... nemcsak a támadó... nem a rendőrség ok... póskeresteselek felé... mutatkozott... elég... lhaborodásának p... előre az, hogy M... ellen, akinek h... zeszletek garizdat... sralatot indítottak... fejeztéig, szabadsá...

à Poudre

... puderora
 ... találmány
 ... nő nél-
 ... tetlen
 ... éke
 ... rogeriában.

Megnyílt házikezelésben a

DREHER-HAGGENMACHER

mintasörcsarnok

Str. Memorandului (Unio-u.) 4.

Vendéglős Felső Imre.

Oránként triss csapolás. Kitching konyha, hideg buffet. Maros- és küküllőmenti ültés árak

Oránként triss csapolás. Kitching konyha, hideg buffet. Maros- és küküllőmenti ültés árak

Közgazdaság

Százöt vagon gabonaszeszt dolgozhatnak fel 1928-ban a rumgyárak

A likőrszindikátus akciót indított a Szeszszindikátus szigorú fizetési feltételeinek módosítására

(Timisoara-Temesvár, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Azóta, hogy a borhamisítási törvény életbe lépett, a rum, konyak és likőr gyártásával foglalkozó üzemek nem használhatnak gabonaszeszt, hanem csak borszeszt. Emiatt az amugyis majdnem lehetetlenné vált szeszértékesítés folytán változóba jutott Szeszszindikátus és a Bortermelők Országos Szövetege között elkeveredett harc indult meg, amely a földmivvelésügyi minisztérium mellett működő és az összes érdekelt képviselőiből összeállított állandó bizottság legutóbbi ülésén ki is robbant. A szeszgyárosok képviselői ugyanis azt a kerest terjesztették elő, hogy mivel a borszeszkészlet kifogyóban vannak, engedélyezze meg, hogy a szeszitalgyárosok gabonaszeszt is használhassanak. Az állandó bizottság a szeszipar súlyos helyzetére és az államra ebből háruló érzékeny bevételi veszteségekre való tekintettel hozzájárult a kérelem teljesítéséhez.

Az arany és ezüst hivatalos beváltási ára. Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium mellett működő nemzeti bizottság a belföldi forgalom részére a következő hivatalos beváltási árat állapította meg: arany 108.106 lej, ezüst 2534 lej kilogrammként. Az új arak május 31-ig érvényesek.

Junius 3-án alakul meg a romániai hitelezési egyesítési textil-szakosztály. A Bánáti Textilgyárosok Szövetségének kezdeményezésére a temesvári textilgyárosok és nagykereskedők értekezletet tartottak a romániai hitelezési védőegylet textil-szakosztályának felállításáról. Az értekezlet elhatározta, hogy a szakosztály alakulmányozását június 3-án fogják megtartani. Részt vett Donáth Alfréd dr., Mazor, Reisz, Grünberger, Zapp, Keller igazgatók, Radó Gyula aradi nagykereskedő, Klein Sándor, a Klein Testvérek cég tagja, Löffler Imre dr., a Bánáti Szövetség igazgatója, Glück József, a Romániai Textilművek és Auscher Viktor, az Ehrlich és Auscher cég igazgatója. Tóth Reisz belga kitzlyi konzul, a Gyapjúipar Rt. vezérigazgatója is megjelent néhány percre az értekezleten és üdvözölte a szép számban megjelenteket. Buzgó, kiharító munkára hívta fel őket, mert a jelenlegi nehéz gazdasági viszonyok között feltétlenül szükséges az együttműködés, nehogy a romániai textilipar szervezetelessége miatt még na-

Az állandó bizottság döntése ellen a Bortermelők Országos Szövetege panasszal élt Argeloiannu földmivvelésügyi miniszternél. Ez az akció azonban nem vezetett eredményre és 126833/1928 számú május 11-én kelt rendeletével a pénzügyminisztérium megengedte, hogy a rum előállítására gabonaszeszt is fel lehet használni és erre a célra 105 vagon szeszt engedélyezett 1928-ra. Ezt a rendeletet Simionescu pénzügyi államtitkár küldte el az összes pénzügyigazgatóságoknak, amelyek most már csak részletesebb utasítást várnak az engedélyezett mennyiség felosztása és kiutalása tekintetében.

Ezzel kapcsolatban a Romániai Likőr- és Szeszitalgyárosok Országos egyesülete interveniált Schwartz Fülep ügyvezető igazgató útján a Szeszszindikátussal, hogy az eddig érvényben volt fűszigoru fizetési feltételeket változtassa meg, mert azoknak a mai viszonyok között lehetetlen eleget tenni.

gyobb károkat szenvedjen. A nagygyűlés előkészítő bizottságába beválasztottak: Donáth Alfréd dr., Klein Sándor, Dornhelm Jenő, Keller János, Sternicht Manó, Löffler Imre dr. és Auscher Viktor. Az értekezlet elhatározta, hogy a legnagyobb propagandát lejt ki, hogy a megtartandó nagygyűlésen a romániai textilgyárosok és kereskedők minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Megjelent a gabonastandardizálási törvény. A 105-ik számú Monitorul Oficial közli a gabonastandardizálásról a parlamenten ülésszak végén keresztülhajtott törvényt. A törvény végrehajtására egy Bizottságot neveztek ki, amelynek tagjai Constantin Brătianu, Ion Camarasescu, Tanerud Constantinescu, I. Demetriad, Mihail Orleanu, N. Stefanescu, Mihail Demotrescu és Alexander Radian mint titkár.

De kell jelenteni a szeszitalgyártásra jogosító egészségügyi engedélyeket. A régi királyság területén működő rum- és likörgyárak egy ottani törvény alapján külön engedélyt kötelesek beszerezni a rum gyártására a földmivvelésügyi minisztériumtól. Ezen az alapon a minisz-

Columbia gramofon és lemezek
Révész Ernő, Targu-Mures.

Szováta-fürdőn

Villa Speranza
uri panzio
Szováta-fürdő

a különösen ismert szász UPI panzio a villa SPERANZA-ban, lényeges átalakításokkal, ezidén már

Junius hóban megnyílik.

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem. — Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad dr. Krausz Józsefné főrabbiné, Diocesanmartin (Diocésztváron)

térium az erdélyi és bánági gyárakat is kötelezni akarta az engedély megszerzésére. Ettől a követelésétől azonban a Romániai Likőr- és Szeszitalgyárosok Országos Egyesületének intervenciójára elállott a minisztérium és hozzájárult ahhoz, hogy csak azok a gyárak, amelyeknek az egészségügyi minisztériumtól már van rum és likőr gyártására szóló engedélyük, közöljék május 25-ig az engedély számát. Azok, amelyek ezt elmulasztják, kötelesek lesznek a földmivvelésügyi minisztériumtól külön gyártási engedélyt beszerezni.

Sz. 770-1928.

HIRDETMÉNY.

Közhírré teszem, hogy f. évi május hó 25-én délelőtt 10 órakor közbenjövetelem mellett megtartandó nyilvános árverésen a Keresk. Törv. 306. szakasza értelmében késelemben levő adós költségére és terhére el lesz adva 11 blokk Szent László-szappan, egyenként 115 kgr. súlyban és 12.075 lej kikiáltási árban. A blokkok egyenként és a kikiáltási áron alul is el fognak adatni. Az árverés a Kolozsvári Takaréki és Hitelbank Részvénytársaságnak Cluj-vendéglőnél, mellett levő árraktárában 3.A osztályán — ahol a szappan be van raktározva. — lesz megtartva.

A vevő köteles a vételáron felül 2 százalékos állami illetéket is megfizetni. Cluj, 1928. május hó 15-én.

L. S. Dr. Alexandru Pop m. n. Notar public.

Könyvelési és üzleti könyvek
különleges vonalzatú készíti a **Cartea Românească** könyvgyár — Cluj pontosan, jól és olcsón

TÖZSDE

DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárás						
Zürich	3140-3145	—	—	48925	3140	11935	13690	61035	1923
Newyork	40250-103	3167250	4187750	254025	10285	57240	71945	3375	—
London	795-79612	2533	253287	12492	786	2795	316975	1047850	48336
Páris	640-643	204250	201250	—	1250	32375	2798	132-8	38375
Milano	80-802	272250	273250	13370	8000	38425	374	177-3	527
Prága	382-484	1537	1537	—	48330	180225	210530	—	20030
Budapest	2850-2855	99250	99250	—	2848	—	12-00	5845	—
Belgrád	—	91375	—	—	288	1-0775	4251	3842	176
Bukarest	—	320-0	320-0	—	—	33350	439	2088	—
Varso	—	3815	3815	—	1876	6415	7-68	38850	—
Bécs	2200-2205	7200	7200	—	3205	805625	—	47490	—
Berlin	39-3905	12113	12115	—	3000	4369375	17001	50750	—

Száz lej árfolyama Zürich (100) 32050, Páris —, Budapest 354, Bécs 43875, Prága 2087.

Most jelent meg!
Hogyan lett a romantikus zsidó költőből az angol világbirodalom legelső embere, lordkancellárja, a királyné legbefolyásosabb tanácsadója

DISRAELI élete

Andre Maurois művének fordítása. Az első magyarul elvált DISRAELI életrajz

Ár 272 l.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában, Cluj

Ne adjon ki tizedeket lexikonért mert 16 kötetes legmodernebb lexikon 2400 lei

Most jelent meg a legújabb magyar lexikon

Tolnai új Világlexikon (1926-1928)

16 kötetben, több mint 5000 oldal sok ezer képpel albumalku diszkó tében. Eddig megjelent és kapható

I-től IX kötetig

Kötetenként szállítjuk 150 lejért Az eddigi 9 kötet portómentes külföldre 1300 lei. — Garantiáljuk a teljes 16 kötet leszállítását 2400 lejért

Szállodák, fürdők, penziók részére
Boskovics József
Cluj, Strada Reg. Maria 15 szám
Telefon 9-10.

Hirdessen az Uj Keletben

Az Uj Kelet Főszerkesztője: Dr. J. K. Az Uj Kelet forr

— Jav...
böl jelen...
adott jel...
lapota ja...
mat kelt

— A N...
ságának...
Népszöve...
ülést tar...
nemzetk...
... A B...
ben az i...
nma ele...
— Maj...
ranának...
munkatár...
restből je...
mineata...
csátásáro...
nai hatós...
sét tartja...
mitőszék...
toztatási...
evalásás...

— Az...
folytatják...
jelentik...
jelentés...
tok továb...
a shantum...
területeke...
nyomukba...
kiépített...
veszik fel...
kel. A jap...
tette, hogy...
vonnult jap...
mentén lak...
biztonságá...

— Nagy...
Budapest...
Budapest...
tiük, hogy...
mere lord...
ahol a hat...
gel fogadt...
retét. Sop...
ba utazott...
ahol szint...
volt része...
teirhatatlan...
thermere...
gyar fővár...
ahová val...
érkezett...
retét már...
tömeg fog...
végig, egés...
onnan a...
suth Lajos...
Dunapalot...
ré dagadt...
megjelent...
kelősége...
A...
Jenő üdvöz...
ford megha...
szes fogadt...
dött az imp...
lásban több...
részt, amely...
worth lord...
lenére, hogy...
tül tartott...
A...
Harmsworth...
szállóba me...
lkaosztály...
hotel előtt...
szintén több...
össze, amely...
nezt és az...
hent meg...
F...
gában lévő...
ba szállít...
és...
tiszteletükre...
A bankett...
világított...
ahol a nyolc...
tében Ferce...
lőszel Ferce...
cősznőtöt Re...

dön

ban, lényeges
eztén már

megnyílik.

vendégeknek
tussal szolgál,
(Dicsőszentmárton)

ent meg!

antikus zsidó költő
gbirodalom legelső
ellárja, a királyné
bb tanácsadója

RAELI

ete

művének fordítása,
magyar nyelvű
LI életrajz

272 l.

deli és
vosztályában, Clu

jon ki

lexikonért
modernbb lexikon

lei

reg a legújabb
lexikon

nai

lexikon
(1928)

mint 5000 oldal
humorataku díszkő
jelent és kapható

kötetig

litjuk 150 lejért
portómentes küll
Garantáljuk a tel
litásá 2400 lejért

penziók részére

ttar és bankkártyák
ttarásához és más
és a bankokhoz

József

Maria 15 szám
9-10.

Uj Keletben

HIREK

Az Uj Kelet az egyetlen orvosi és banság zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Javult Stresemann állapota. Berlinből jelentik: Az orvosok tegnap este kiadott jelentése szerint Stresemann állapota javult de még mindig aggodalmat keltő.

— A Népszövetség gazdasági bizottságának ülése. Genfből jelentik: A Népszövetség gazdasági bizottsága ma ülést tartott, amelyen a vámkérdések nemzetközi szabályozásával foglalkoztak. A bizottság javaslatot készít ebben az ügyben s a Népszövetség plénuma elé terjeszti letergyválas céljából.

— Május 23-án tárgyalják Inel Taranak a Dimineata letartóztatott munkatársának felelősségét. Bukarestből jelentik: Inel Taranak, a Dimineata munkatársának szabadságbeszéléséről szóló hír korai volt. A katonai hatóságok a vizsgálat kiegészítéséig tartják szükségesnek és ezért a semmitűző május 23-ra tűzték ki a letartóztatási végzés elleni felelősség tárgyalását.

— Az északkeleti csapatok tovább folytatják visszavonulásukat. Párisból jelentik: Honkongból érkezett távirati jelentés szerint az északkeleti csapatok tovább folytatják a visszavonulást a shantung-i félszigettől északra eső területeken. Az a szándékuk, hogy a nyomukban levő délkeleti hadsereg elől kitérjenek állásokba vonulnak s ott várják fel újra a küzdelmet a déliekkel. A japán hadügyminiszter kijelentette, hogy a délkeleti hadseregen felvont japán erők elégségesek a partok mentén lakó japánok élet- és vagyonbiztonságának biztosítására.

— Nagy ünnepi pompával fogadták Budapestén Esmond Harnsworthot. Budapestről jelentik: Röviden jelentették, hogy Esmond Harnsworth, Rother mere lord fia tegnap Sopronba érkezett ahol a hatóságok nagyvonalúsággal fogadták az angol lordot és kíséretét. Sopronból Győrbe és Komáromba utazott autóján Harnsworth lord, ahol szintén imponáns fogadtatásban volt része. Utközben minden falu népe lelkesedéssel fogadta Rothermere fiát. Innen egyenesen a magyar fővárosnak tartott Harnsworth alová valamivel öt óra után délután érkezett meg. Harnsworthot és kíséretét már a Hivósvölgyben hatalmas tömeg fogadta, amely a budai köruton végig, egészen a Szent Gellért-térig és onnan a Ferenc József-hídon, a Kosuth Lajosuccán keresztül, egészen a Dunapalotáig valóságos embertengerrel fogadta. Harnsworth fogadtatásán megjelent a magyar főváros egész előkelősége. Amikor a lord kiszállt az autójából. Perényi Zsigmond, majd Rákosi Jenő üdvözölte angolul. Harnsworth lord megragadta kezét és köszöntötte meg a díszes fogadtatást, mely után megkezdődött az imponáns felvonulás. A felvonulásban több mint százezer ember vett részt, amelynek elvonulását Harnsworth lord állva várta végig, annak ellenére, hogy két óra hosszan keresztül tartott. A felvonulás befejezése után Harnsworth lord és kísérete a Ritz-szállóba ment, ahol 14 szobás királyi lakosztály volt fenntartva számukra. A hotel előtt és a Mária Valéria-uccában szintén több ezer főre rugó tömeg gyűlt össze, amely szintelenül Angliát üdvözölte és az angol vendégeket. Alig néhány méterre Harnsworth lord a társaságában lévő publicistákkal együtt autóba szállt és a Budapest főváros által ütszetelekre rendezett bankette ment. A bankett a Gellért-szálló fényesen ki-világított luxurióz termében zajlott le ahol a nyolcszázterítékes bankett kerekében Herceg Ferenc, Nagy Emil és József Ferenc főherceg mondák pohár-üzeműt Rothermerére és fiára.

Véres összeütközésre került a sor Csehszlovákiában a sztrájkoló mezőgazdasági munkások és a csendőrök között

REGENSBURG, május 17. Csehszlovákia északnyugati részén, közvetlenül a bajor határ mellett, több községben a mezőgazdasági munkások sztrájkba léptek. Ideérkezett jelentés szerint a sztrájkolók és a csendőrség között összeütközésre is került a sor. A munkások egy ad hoc gyűlését a kirendelt csendőrök feloszlatták, mire a sztrájkolók kövekkel dobálták meg a karhatalmat. A csendőrök kénytelenek voltak fegyverüket használni. A véres küzdelem vége egy halott és több súlyos sebesült. A hatóságok megindították az eljárást a felbujtók személyének kiderítése végett.

— A bécsi meteorológiai intézet jelentése. Bécsből jelentik: A meteorológiai intézet jelentése szerint továbbra is hideg esős, szeles időjárás várható.

— A spoletói herceg Himalaja-expedíciója. Milanóból jelentik: Ma került nyilvánosságra a spoletói herceg geográfiai expedíciójának programja, amely részben Milánó város finanszírozásán és amelynek célja, hogy a Himalaja legmagasabb csúcsát átkutassa. Az expedíció 17 személyből áll. A spoletói herceg már előre utazott Indiába, hogy Ascoleban, amely az expedíció utolsó bázispontja, beszerezze a szükséges élelmiszereket, valamint a tudományos kutatáshoz szükséges műszereket felvizsgálja. Az expedíció a jövő év első napjaiban fog utat indolni.

— A bécsi zsidóság kisebbségi jogai. Bécsből jelentik: A bécsi zsidó hitközség előjárásága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a st.-germaini békeszerződés alapján a szövetségi kormánytól és Bécs városától a bécsi zsidóság kulturális és szociális szükségleteire hozzájárulást fog követelni, mert a szerződés ezt a jogot a kisebbségeknek biztosítja. Az előjáráság idáig azon az állásponton volt, hogy a bécsi zsidóknak nem szabad igénybevenniük az Ausztriára rákényszerített szerződést s nem is akarta a jogukat igénybevételeivel az osztrák zsidóságot kisebbségeknek deklarálni. A hitközség nehéz anyagi helyzetében azonban szükségessé tette ezt a lépést és a bécsi zsidóság most követi a németországi és csehszlovákiai zsidóság példáját. Eddig Ausztria költségvetése csupán 500 schillinggel járult hozzá a bécsi zsidó teológia intézet fenntartásához.

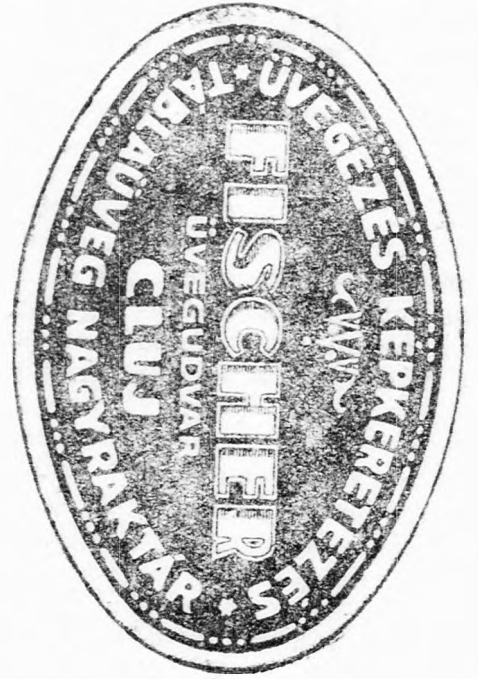
„Palestrina-hangverseny”. A római, egyházi zeneiskola folyó hó 21-én este 8 órakor a főterti Szt. Mihály-templomban előadja Palestrina híres Marcellus miséjét, g-dur. A hangverseny jövedelme a belépődíj nélkül. Műsor megvalósítása kötelező. Műsor (elkerülendő a tolongást) előre is váltható a zeneiskola irodájában (Főter 14 sz.) folyó hó 18-tól kezdődőleg délután 4-6 óráig.

— A rádióengedély megtagadását nem lehet bírni uton támadni. Bukarestből jelentik: Crasievici Arzen besszarábiai ügyvéd engedélyt kért rádió felállítására. A postaigazgatóság rádióosztálya az engedély megadását minden indoklás nélkül megtagadta. Az ügyvéd erre a rádióbizottság döntését a bíróságnál támadta meg. A jasi tábla közgazdasági bírósága elutasította az ügyvéd keresetét, megállapítván hogy a rádióengedélyek kibocsátása kormányintézkedés melybe a bíróságnak beavatkoznia nem szabad.

— Az elhagyott nő gyilkos bosszúja. Genfből jelentik: Péntek éjszaka egy genfi előkelő száledában szenzációs gyilkosság történt, amelynek áldozata egy ötkezelő genfi családból származó fiatal ember. A nő, akit a tett elkövetése után azonnal letartóztattak, kijelentette hogy mástól évig a fia kedvese volt és az most már nem akart róla tudni. A gyilkosnő románszármazású és hogy a kintassítást elkerülje, három hónappal ezelőtt férhez ment egy genfi polgárhoz, aki azért, hogy feleségül vette, 500 frankot kapott a nőtől.

— Súlyos robbanás egy tölténygyárhán. Berlinből jelentik: Egy lütvitzi tölténygyári épületben ahol 125 munkás dolgozott, katasztrófális kimenetelű robbanás történt. Számátalan munkás került a romok alá, akiknek egy részét sikerült kimenteni. Eddig egy halottja és öt súlyos sebesültje van a katasztrófanak.

— Pusztító gátszakadás az amerikai Karolinárállamban. Newyorkból jelentik: a South-Saluda-folyó Lélkarolina államban Greenville közelében hét gátja közül az első nagy gátat áttörte. A lakosságot idejében értesítették a gátszakadásról, úgyhogy vonagvont hátrahagyva, gyalog, kocsikon autókön és vasuton menekült. A megszakadt gáton kitérő víz elöntötte az egész területet és falvakat sodort el.

— Apja temetésén született meg a gyermek. Postyből jelentik: Különös esemény történt Zinneburg Willibald szerencsétlenül járt püta temetésén. A temetés menethen részt vett a szerencsétlenül járt katonai özvegye is, aki a fájdalomtól összetörve ment a gyászkeszi után. Utközben az özvegyet hirtelen szülési fájdalomnak lejték meg, úgy hogy egy közeli házba kellett szállítani, ahol három órával később egy egészséges csecsemőnek adott életet.

* Bedeus-zsebménetrend nyári kiadása megjelent.

— Cipaiann földművelésügyi miniszter ankétot tartott Szatmáron. Tudósítónk jelenti: Cipaiann h. földművelésügyi miniszter tegnap este Szatmárra érkezett. A miniszter ma a kora reggeli órákban megjelent a vármegyei prefektúrán és megkezdte tanácskozásait a megyei agrárszerveletnek ügyében. A miniszter emellett alatt lefolytatott tanácskozáson, a vármegyei prefektus, a megye összes főszolgabírái agrártanácsosai agronomiai és az erdőgazgatóságok kiküldöttjei vettek részt és a miniszter kíséretében levő Chitoin földművelésügyi vezérlelőgyelő. Az ankét hírére nagy számban vonultak fel a vidéki kiküldöttek is, az érdekeltek megbízottai. A miniszter előtt igen sok panasz hangzott el amiatt, hogy az agrárkiszájtítás költségei túlmagasak. A miniszter az összes panaszok orvoslását ígérte a küldötteknek. A panaszok kivizsgálására egy bizottságot jelölt ki, ő maga még a ma esti vonattal tovább utazik Máramaroszigetre, ahol hasonló ankét keretében foglalkozik az agrárreform helyi kérdéseivel.

Mindenki rendel most sorsjegyet!
az új osztályosorszátláru az évforduló óta díszítés és mintaszerű vésmo mintá mintáidit kedvelő lakosaink által!
FRITZ DÖRGE
WIEN I. G. Hörtner-Strasse 43.
50.000 nyerteségy
több mint 250.000.000 Leit!
Begyűljen egy sorsjegyet!
18 millió Leit is nyerhető!
Gyűljön sorsjegyeket:
1/1=800 leit 1/2=400 leit 1/3=200 leit
Nem kell előre fizetni!
Megnéző egy levelezési lap postas címre.
Füvetéses díjtartás!
Prospektus, hivatalos jószárv, minden felvilágosítás díjtalanul és portómentesen.
Az összes sorsjegyek lete nyer.
Nincs illeték, általában nemmi levonást!

— Felmentették Chiritescu diákokt aki rájött a matematika tanárára. Bukarestből jelentik: A ploesti esküdtszék tegnap tárgyalta Chiritescu ötödik gimnázista bünperét, aki tavaly szeptemberben rájött a matematika tanárára, mert ismételtben megbuktatta. A golyó a tanár mellén furódott át, de a seb begyógyult. A merénylet után a diák öngyilkosságot kísérelt meg, de ő is pár hét múlva kiheverte sebéit. Az esküdtszék hosszas tárgyalás után felmentette itélet hozott.

— Az Izraelita Nöegylet közgyűlése. F. hó 20-án, vasárnap délután 4 órakor tartja meg az Izraelita Nöegylet ezévi rendes közgyűlést a Kereskedelmi Iparkamara dísztermében következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Titkári jelentés. 3. Számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Indítványok, többek közt indítvány vigalmi bizottság megválasztására. A Nöegylet felkéri tagjait és az érdeklődőket, hogy a közgyűlésen minél számosabban megjelenjen sziveskedjenek.

Magyar futball-csapatok kétfős győzelme. Lapzártá előtt kapjuk a jelentést a esütörtöki külföldi és belföldi mérkőzések eredményeiről. Ezek közül meglepő a budapesti labdarugó csapatoknak kétfős hatalmas győzelme. A magyar válogatott csapat Budapestén a török válogatotttal, a magyar kombinált csapat pedig ugyanevak Budapestén legyőzte a Blackburn Roverst. Részletes eredmények a következők: Magyar válogatott—Török válogatott 4:1 (3:0). Magyar kombinált—Blackburn Rovers 3:2 (2:1).

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE SI FABRICA DE CONFECTIONI DE HARTIE
CARTEA ROMANEASCA
S. A. SUCURSALA CLUJ.
CALEA DOROBANTILOR 14-16.
TIPOGRAFIA:
Executa cu deosebita ingrijire tot felul de imprimate pentru Banca, Industrie si Comert, precum: Hartie de Corespondenta, Facturi, Plicuri, Carti postale, Circulari, Preturi curente, Registre, Carti de adresa, Carti de visita etc. De asemenea executa tot felul de imprimate pentru Autoritatile publice, Broşuri, Publicatiuni de ori-ce fel, Reviste, Ziare, etc.
LINIATURA MECANICA:
Executa cu acurateţe şi exactitate tot felul de Liniatură pentru Registre speciale de Contabilitate pentru Banca, Industrie si Comert, etc.
LEGATORIA:
Leaga tot felul de volume, Carti, Broşuri, Planuri, pentru Bibliotecii si Particulari.
FABRICA DE CONFECTIONI DE HARTIE:
Produce: Registre p. Contabilitate, tot felul de caete pentru Şcoala, Blocuri p. desen, Carnete, Plicuri, Hartii liniate, etc.

Tizenhat napja éhségstrájkol a hadbíróóság börtönében huszonhárom munkás

Egy női küldöttség intervenciójára ma szabadlábra helyeztek öt letartóztatottat

(Cluj-Kolozsvár, május 17. Az Uj Kelet tud.) A nagyvárad kommunista özszeesküvésből kifolyólag letartóztatott munkás és munkások közül a kolozsvári hadbíróóság ma öt letartóztatottat helyezett ismét szabadlábra. Ezt megelőzően egy női küldöttség kereste fel Pap Danila főbörnököt, a VI. hadtest parancsnokát, akinek a küldöttség egyik tagja memorandumot nyújtott át több ezer kolozsvári munkás aláírásával. A memorandum szerint a még letartóztatásban lévő huszonnyolc munkás és munkásnő már 15 napja éhségstrájkot folytat s a gyengébb szervezetűeket már csak napok választják el az éhségstrájkból származó katasztrófától. A küldöttség vezetője rámutatott arra, hogy a letartóztatottak ellen folytatott vizsgálat ezideig még nem produkált kompromittáló bizonyítékokat és a további fogvatartás így nem indokolt.

Az öt szabadlábra helyezett

Pap Danila generális a küldöttségnek megígérte, hogy megvizsgálja a vizsgálat eddigi eredményeit és amennyiben meggyőződik arról, hogy valamelyik letartóztatott ellen az eddigi vizsgálat még nem produkált kompromittáló bizonyítékokat, elrendeli az illető szabadlábra helyezését. Ennek eredményeképpen lettek szabadlábrahelyezve Matas Péter, az aradi szakszervezeti tanács elnöke, Laczó Juci nagyvárad munkásleány, Evrenicki Fira kisenevi munkásleány, Salamon Gabor bukaresti munkás és Gutli Jenő Nagyváradrol.

Mind az öt szabadlábrahelyezett már tizenhatodik napja folytatja az éhségstrájkot és szabadlábrahelyezésüknek további halasztása katasztrófális kimenetelű lehetett volna. A szabadlábrahelyezettek közül Laczó Juci, akit azért tartóztattak le, mert személys összekötést tartott fenn valamelyik olyan személlyel, aki a kommunista özszeesküvésben kompromittálva volt, súlyos ideggyógykezelés után az éhségstrájkotól megszabadították a katonai kórházba súlyos ideggyógykezelésre.

Evrenicki Fira, akit ugyancsak tegnap helyeztek szabadlábra, úgy került a hadbíróóság börtönébe, hogy Kisenevből leutazott Bukarestbe vélegényének meglátogatására, aki a vacaresti börtönben volt elzárva és az akkoriban kípattant nagyvárad ügyből kifolyólag a mit sem sejtő leányt Bukarestben letartóztatták, onnan átszállították a nagyvárad rendőrségre, majd átkísérték a kolozsvári hadbíróóság börtönébe. A beszarábiai leányt nagyon megviselte a két hónapi meghurcoltatás, börtön, de még inkább a tizenöt napos éhségstrájk.

Aki nem tudta, hogy kit tart a házában

Gutli Jenő, akit Nagyváradon tartóztattak le, egyáltalán nem tagja semmilyen munkásszervezetnek és állítása szerint nem is kommunista. Az ő bűnc az volt, hogy Tordai Győző, aki in contumaciam tíz évre volt elítélve, nála lakott butorozott szabadban, de Kosári név alatt embernek állítólag fogalma sem volt arról, hogy ki ez a Kosári, a hatóságok előtt azonban ő is gyanús volt Gu-

ti Jenőnek nem voltak államellenes tevései. Gutinak az éhségstrájk szövegétől megviselt sápadt arca még most is mély fájdalmat árul el és szinte könnyek gyűlnek a szemébe, amikor azokról beszél, akik még a hadbíróóság börtönében folytatják az éhségstrájkot.

— Tegyenek valamit, — mondotta szinte esdekelve ezeknek a szerencsétleneknek érdekében, hogy legalább azokat engedjék ki, akik ellen nem tudnak bizonyítékokat produkálni, mert különben pár nap múlva mind belehalnak a strájk rettenetes kínjaiba.

Egy 15 éves leányka, aki 16 napja éhségstrájkol

A huszonhárom éhez letartóztatott között egy Schwarz Frida nevű tizenöt éves nagyvárad leány, akinek atyja lakásán tartóztatták le több gyanúsítottal. A gyermekleány annak idején gyerekes megfontolatlanságból, nagykegyűskö-

désből a nagyvárad rendőrprefektusnak szemébe mondta, hogy ő mártír akar lenni és tartóztassa őt is le. A fejlődésben lévő gyermek már tizenhatodik napja éhségstrájkol. A nap legnagyobb részében önkéntelenül állapotban van a vékony, csenevész gyermek, vért köp és szervezete teljesen tönkre van téve.

Egy másik letartóztatott Romó György levélhordó, aki talán soha életében nem hallott arról, hogy mi az a kommunizmus, úgy került ebbe az ügybe, mint Pilátus a crédóba. Egy levelet vitt az egyik gyanúsítottnak, megfigyelték és amikor kijött, letartóztatták.

Borzalmas állapotban vannak még a letartóztatottak közül Oriner Irén, aki szívbeteg, Lénárt Irma, egy tudóveszes nő, akit azért tartóztattak le, mert Lénárt Árpádnak a huga és kikísérte bátyját az állomáshoz. Később bejött az állapot még a gyengeservezetű Máté Ernő hűnapirónak, aki naponta többször el-

Különös véletlen juttatott rendőrkezeire egy gyilkost

London, május 17. Hónapokig nyomozta a rendőrség egy rejtelmes gyilkosság tettestét. A londoni rendőrség híres detektívje, Mr. Wellsby, akire rendszeren a legszövevényesebb bűnügyek ki-nyomozását szokták rábízni, így beszélt el az érdekes esetet egy újságitrónak:

— Hónapokkal ezelőtt meggyilkolva találtak lakásán Webb bukmekest. A gyilkos kifosztotta áldozatát és észrevétlenül elmenekült. Éjszaka történt a gyilkosság, a házban senki sem volt ébren és senki sem vette észre a gyilkost, aki egyetlen késszurással ölte meg az öreg embert. Másnap már megindult a nyomozás a rejtelmes bűnügyben és folyt hónapokig, anélkül, hogy bármilyen csekély eredményt ért volna el, amely azután irányt adhatott volna a további, eredményesebb nyomozásnak. Mc. Taggart detektív társammal együtt mindent elkövettem, hogy nyomára juthassak a rejtelmes gyilkosnak, aki annyira óvatos volt, hogy még ujjlenyomatot sem hagyott maga után, mert gummitörlővel a kezén. Egyszer, néhány héttel ezelőtt detektív társammal sorra jártam a meggyilkolt Webb szomszédait s az egész utcában valamennyi ismerőst és megkérdeztem tőlük, hogy milyenforma embereket láttak az utóbbi időben Webb társaságában. Egy leányka emlékezett arra, hogy egy kistermetű, borotvált arcú, nagyon sovány ember kísérté házáig Webbét majdnem mindennap a gyilkosság előtti hetekben. Hangosan vitakoztak egymással. A sovány ember, mikor a kapuban álló leányka előtt elhaladt, azt mondta Webbnek: „Inkább a magam kezére dolgozom, önnel nem fogok együtt dolgozni soha...“ Ebből azt következtettem, hogy talán a sovány ember is bukmekest volt. Azonnal tudakoztam a leánykától kapott személyleírás alapján több bukmekest: nem ismernek-e üzleti világukban olyan embert, akire ráillik ez a személyleírás? Többen Frederick Steward, többen pedig Frederick Robinson magántisztviselőt nevezték meg és megnevezték azokat a bukmekest-írókat is, ahol bővebb felvilágosítást kaphatók róluk. Hamarosan megállapítottam, hogy egy ember rejtezik a két név alatt. Hol az egyik, hol a másik néven volt írónka bukmekesteknek. A rendőrségi fényképek között megtalál-

tam egy rovtomultu bukmekest-írónk fényképét és megmutattam ezt a leánykának. Azonnal megismerte a fényképről azt az embert, aki Webbet hazakísérgette. Most már Frederick Steward-Robinson kérekerítése volt a célunk. Megtudtuk, hogy emberünk legutóbb hol lakott, de ott azt mondták ismerősei, hogy már hetek óta nem látták. Egy héttel ezelőtt felváltva figyeltük a Pembroke-tér környékét, de Steward-Robinson nem jelentkezett. Elhatároztuk, hogy más irányba fogjuk terelni a

Kolozsvárra érkezett Zavoral abbé, a román-cseh barátság apostola

(Cluj-Kolozsvár, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár városának illusztris vendége érkezett csütörtökön este félkilenc órákor. Zavoral abbé, a cseh-román barátkozás apostola, aki tudvalevőleg a háború alatt tanult meg románul, Romániába való utján, Kolozsvárra érkezett, ahol rendkívül meleg fogadtatásban részesítették nemcsak a hatóságok, hanem a lakosság is.

Az abbét hozó vonat este félkilenckor futott be a pályaudvarra, ahol akkor nagyszámú közönség gyűlt össze a lelkipásztor üdvözlésére. Amikor a pap szép, ősz alakja megjelent a szalonkocsi ajtajában, a katonazene a cseh himnuszra kezdett, majd a román himnuszot lát szotta.

Az első fogadtatás után a vendéget bevezették az elsőosztályú váróterembe, ahol a városi hatóságok és a közoktatásügyi intézmények vezetői fogadták. Mihali polgármester, majd Dan Parten prefektus köszöntötték meleg szavakkal Zavoral abbét, aki megindultan köszöntö meg a szíves fogadtatást. Hangsúlyozta, hogy akkor lesz legholdogabb, ha a cseh-román barátság kimélyül és tetekkel ténnyezővé válik. Tudja, hogy a két ország érdekei azonosak, ezeket az érdekeket

veszti eszméletét és állandóan vért hány. Ugyancsak súlyosan megviselte a tizenhatnapos éhségstrájk Gembác Frigyes és Avramescu N. nevű letartóztatottakat is.

Ertesülésünk szerint, széleskörű akció indul meg a meg letartóztatott munkások és munkások érdekében s százezernyi aláírást akarnak összegyűjteni, hogy memorandumban kérjék az ominozus ügy likvidálására.

nyomezást. Utolsó figyelősetámon betétem egy bárba a tér egyik sarkán és véletlenül beleütköztem az egyik vendégbe, aki az ajtó mellett állva épen a szájához érintette a söröspoharat. Az összeütközés következtében kiesett kezéből a pohár. Ekkor felém fordulva mondotta: „Nem baj, öregem!“ A másik percben már a vállán volt a kezem. Megismertem: a sokat keresett Steward-Robinson volt, akire ilyen véletlenül akadtam rá. Bevittam a rendőrségre és ott kiderült a vállatalkalmával, hogy ő a rablógyilkos és épen aznap akart megszökni Angliából, egy Ausztráliába induló hajón. Megtaláltuk a zsebében a hajójegyet. A bíróság halálra ítélte és a minap kivégezték.

azonban érzelmi szálakkal kell átönni. Két nagyratörő népek igaz barátkozásáról van szó és nincs szebb ideál az öszinte barátság fejlesztésénél.

A beszédet a jelenlévők meleg ovációkkal fogadták. Ezután a hölgyek léptek a vendég elé, akik a virágok özönével halmoztak el. A kolozsvári cseh kolónia háromszoros „uazdarral“ köszöntötte a hírneves honfitársat. Ezután a kórus egy üdvözlő dalt énekelt. A pályaudvari fogadtatás ezzel végetért. Zavoral abbé autóba szállt és a Central-szállodába hajtatott, ahol este kilenctől tízig a dalárda színműadót adott tiszteletére. Később a katonazene kar játszott. Az ünnepést bankett zárta be, ahol lendületes pohárköszöntőkben üdvözölték a cseh-román barátságot és annak bajnokát, Zavoral abbé.

A két antiszemita liga mégis kibékült. Beavatottak állítása szerint tegnap megtörtént a kibékítés a Keresztény Liga két frakciója között. Cuza és Catuncanu megállapodása alapján. Utóbbi tegnap deklarációt tett közérdeklődés névében, mely szerint az egyesülés Cuza elnöksége alatt a fennálló doktrína és alapszabályok alapján történt.

Postai küldeményeknél 20% engedmény!

Vegyileg fest, tisztít CZINK, Cluj.

Postai küldeményeknél 20% engedmény!

Péntek,
Corso
Penteken
Mari
szerep
Szombat
Vasárnap
Az Hód
Erec Ipar
utóbbi ké
az Intezet
mája, hog
egyének
nevet) vis
fennállását
kvob érde
Az Inté
lása alatt
kát végez
mival szá
ket a szig
mudtanulá
ágakra töl
pessége ké
mes egyén
és büszkes
Pályázha
társadalmi
zsidó.
Pályázata
vebb felvil
Moost
Kurt
J
A
KR
Leopo
Der Sohn
ára füz
Mulford :
des Gu
ben
Dr. S
Kolonisat
Jüdis
Füzve
Köve
Kaphat
könyv

MOZI

Corso filmszínház műsora
Pénteken 3, 5, 7, 9 órák. Prima: Mata
Harl. Szabados. Második: Mata
Harl. Magda. Sonja.

Felhívás

Az Iklódi Talmud Thóra im Derech
Ere Iparos Jeschiva vezetősége, leg-
utóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy
az Intézet hivatalos címét úgy for-
málja, hogy az Intézet azon az érdemes
egyének a nevét (vagy hozzátartozója
nevét) viselje, aki az Intézet további
fennállásában és fejlődésében a legna-
gyobb érdemeket megszerzi.

Az Intézet, mely háromévi fennál-
lása alatt bebizonyult, hogy uttörő mun-
kat végez a zsidó ifjúság nevelésében,
mivel számtalan szegényorsú bohere-
ket a szigorú vallásos nevelés és Tal-
mudtanulás mellett, produktív ipar-
ágakra tökéletesen kioktat, életké-
pesévé kétségtelen s így azon érde-
mes egyének örök időre dicsőségére
és büszkeségévé válik.

Pályázhatnak minden vallásilag és
társadalmilag kifogástalan előéletű
zsidó.
Pályázatokat benyújthatnak vagy bő-
vebb felvilágosításokat szerezhetnek.

Braun Henrich főrabbi
Iclod, Jud. Somes

Most jelent! meg

Kurt Münzer:

JUDE
ANS
KREUZ!

Judenroman
Ára 135 lei.

Leopold Hichter:

Der Sohn des Moses Mautner

Ára füzve 140, kötve 180.

Mullford: „Der unendliche Geist
des Guten. Ára vászonkötés-
ben 150 Lei

Dr. S. E. Soskin

Kolonisationsrevizionismus.

Ára 32 Lei.

Jüdische Schwänke

Füzve 180
Kötve 230

Kapható az Uj Kelet
könyvostályában.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.
GLUJ, PIATA UNIRII 7. sz. a m

Fiókjai: Des, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.
Saját tőkék 85 millió lei.
Affiliált intézetek: Tordaaranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Szekelyudvarhelyen és Sz.-Keresztúr, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B-hunyadon. Mindenbankügyletet legelőnyösebben végez. Engedelvezett devizahely. Arurak árat a vasút mellett. Betéteket elfogad.

melynek segítségével tökéletesen fordíthat románról magyarra
vagy magyarról románra. A dr. Cherestesiú-féle román szó-
tárak legrészletesebbek és legkönnyebben kezelhetők

- 1. román-magyar szótár 1134 oldal
Ára füzve 250,-, kötve 295,- lei
2. magyar-román I. kötet 1070 oldal
Ára füzve 250,-, kötve 300,- lei
3. magyar-román II. kötet 957 oldal
Ára füzve 350,-, kötve 400,- lei
4. román nyelvű tan 208 oldal, ára
füzve 50,-, kötve 95,- lei.

Osszesen 4 kötet 3369 oldal, ára vászonokban f. 900, k. 1090 L.

A tudományos irodalom nagy eseménye!

Dr. Ligeti Sándor új könyve
Az erkölcs keletkezése és fejlődése
Az erkölcstudomány nagy kérdéseinek ismertetése és továbbfejlesztése
Kivonat a tartalomról.

- Az erkölcstudományok gyakor-
lati jelentősége.
Gyakorlati és elméleti erkölcs.
Az erkölcs keletkezése.
A lelkiismeret.
Az állati csoportok erkölcsi
iréletei.
Egyéni és társas erkölcs, stb.
A jó és rossz jelentősége az
etikában.
Az erkölcs élete.
A vallás erkölcs.
A nevelés, tekintély és hatalom.
Az uralkodó erkölcs kettős jellege.
Az erkölcsök differenciálódása.
A foglalkozások és nemű élet
erkölcssei.
Gazdasági erkölcs.
Társadalmi tudomány és erkölcs-
tan, stb.

Az erkölcs fejlődése és jövője.
Az erkölcstan útja a politika tanulmányozásához.
Kapható az Uj Kelet könyvostályában

Most jelent meg
SIPOS DOMOKOS:
Vágtat a halál
a korán elhunyt erdélyi író posthumus
versel. A versek a Szentimrei Jenő írt
részletes életrajzot.
Ára 70 lei
KAPHATÓ
AZ UJ KELET KÖNYVOSTALYABAN
CLUJ

Zongorát
bizalommal a világhírű
Sternberg
cég oradeai lerakátában vásá-
rolhat. Az összes jobb világ-
márkák raktáron. 5 évi jótállás
részletre is.
Költözés miatt leszállított árak.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszer közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb
betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej.
Állastkeresőknek 30 szavalek kedvezmény.
Apróhirdetés díja előre fizetendő jellegű.
levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg
mellette van. Eljegyzési hírek díja 250 lej,
előfizetőknek 150 lej.

KalapPrés, sej-
kakkal, gummival,
hármas viselőgép-
szelű 14/16 villany-
motorral, szalmavarró-
gép, Singer szögőgép
juttányosan eladók.
„Ideál” kalapüzem -
Cluj.

Barzel
fierarie - vasúzet
CLUJ
(Kolozsvár) P. M.
Viteazul 13. szám.
Telefon 10-43

Kiadó
kutorozott szoba a
bélvárosban, teljesen
különbejárattal
június 1-re, e elieig
fürdőszoba és zongora
használattal is, két-
három személynek is.
Cím a kiadóban.

irodaszolgá,
hadmentes, jun. 1-re
állást keres. Esetleg
vendéglőbe is. Cím a
kiadóban.

Butorozott szoba bé-
városban kiadó. Cím
a kiadóban.

Arban, ujdonságokban
minőségben utolérhetetlen az
„IDEAL” női kalapszalag
C. Reg. Ford. 8.
terti és női kalap formázások, arakítások, száma
átváltások 48 óra alatt a legújabb divat
szellem. gyári árban készülnék. Eredeti
Banco és Panama modellek
Minden kalapvevő kelte-
mes ajándékban részesül

A regény meste-
reinek újabb
kötetei
Kapható az Uj Kelet könyvostályában

- Kellermann: A Schellenberg
testvérek 136
Rudyard Kipling: Nauahka 146
— A fény kialudt 146
Kessel: A véres pusztá 112
Stefan Zweig: Első élmény 122
Berend Miklósné: Lúktető
talaj I-II. 476

Szinejava könyvek legújabb
kötetei (250—300 oldal)

- W. Maugham: A magus 55
E. M. Hull: A sejk 55
Dominik: Az égő piramis 55
Froudale: A fejedelmi autó 55
Dekobra: Leányzóktetés 55
A. Bennett: Lord Raingo 55
Duse: Dr. Smirni naplója 55
Rosnz: Gyönyörű Páris 55
C. Branu: Gyémántrablók 64
Rosenhayn: A titokzatos fénykép 64

Nova regénytár

- Werner: Küzdelem a boldog-
ságért 64
— Dacos szerelem 64
Lehne: A grófnő szerelme 64
— Ké vagyok 64
Adlersfeld-Ballstrem: Régi
történetek 64
Braun: A hármás hurok 64

